

**Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta**

Katedra křesťanské výchovy

Sociální pedagogika

**Plán výchovně vzdělávací činnosti
pro školní družinu při ZŠ Křiby**

Bakalářský projekt

Autor: Bronislava Fialová

Vedoucí práce: Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.

2017

„Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně, pod vedením Mgr. Marcely Fojtíkové Roubalové, PhD. Všechny použité informační zdroje jsou uvedeny v seznamu literatury na konci této práce.“

V Olomouci 1. 4. 2017

.....

Bronislava Fialová

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce paní Mgr. Marcelé Fojtíkové Roubalové, PhD. za trpělivý a vstřícný přístup. Za čas, který věnovala konzultacím a kontrole této bakalářské práci a hlavně za cenné rady.

Děkuji také řediteli Základní školy Zlín, Křiby panu Zdeňku Mikoškovi, za umožnění psát tuto bakalářskou práci.

Dále bych poděkovala rodině a přátelům, kteří mě velmi podporovali při psaní bakalářské práce.

OBSAH

1	Úvod	7
2	Charakteristika vývojového období dítěte, které školní družinu navštěvuje	8
3	Obecná charakteristika školní družiny	10
3.1	<i>Cíl školní družiny.....</i>	<i>10</i>
3.2	<i>Formy školní družiny.....</i>	<i>11</i>
3.3	<i>Prostředí a vybavení školní družiny</i>	<i>12</i>
3.4	<i>Dokumentace školní družiny.....</i>	<i>13</i>
3.5	<i>Přihlášení a odhlášení dítěte do školní družiny.....</i>	<i>13</i>
3.6	<i>Režim dne ve školní družině.....</i>	<i>14</i>
3.7	<i>Vychovatel/ka školní družiny</i>	<i>15</i>
3.7.1	<i>Pracovní činnost vychovatele/ky.....</i>	<i>16</i>
4	Rozdělení zájmové činnosti	17
4.1	<i>Zájmová činnost společenskovední.....</i>	<i>17</i>
4.2	<i>Zájmová činnost pracovní-technická</i>	<i>17</i>
4.3	<i>Zájmová činnost přírodovědná</i>	<i>17</i>
4.4	<i>Zájmová činnost esteticko-výchovná</i>	<i>18</i>
4.5	<i>Zájmová činnost tělovýchovně-sportovní</i>	<i>18</i>
5	Charakteristika Základní školy Zlín, Křiby	19
5.1	<i>Identifikační údaje školy:.....</i>	<i>19</i>
5.2	<i>Charakteristika základní školy:</i>	<i>19</i>
5.3	<i>SWOT analýza Základní školy Zlín, Křiby</i>	<i>21</i>
5.3.1	<i>Komentář SWOT analýzy:</i>	<i>21</i>
6	ZÁŘÍ	26
6.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	<i>26</i>
6.2	<i>Sportovní činnost</i>	<i>26</i>
6.3	<i>Estetická činnost</i>	<i>27</i>
6.4	<i>Pracovní činnost.....</i>	<i>27</i>
6.5	<i>Přírodovědná činnost.....</i>	<i>28</i>
6.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	<i>28</i>
6.7	<i>Příprava na vyučování:</i>	<i>28</i>
7	ŘÍJEN	29
7.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	<i>29</i>
7.2	<i>Sportovní činnost</i>	<i>29</i>
7.3	<i>Estetická činnost</i>	<i>30</i>
7.4	<i>Pracovní činnost.....</i>	<i>30</i>

7.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	30
7.6	<i>Společensko – vědní činnost</i>	31
7.7	<i>Příprava na vyučování</i>	31
8	LISTOPAD	32
8.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	32
8.2	<i>Sportovní činnost</i>	32
8.3	<i>Estetická činnost</i>	32
8.4	<i>Pracovní činnost</i>	33
8.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	33
8.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	34
8.7	<i>Příprava na vyučování</i>	34
9	PROSINEC	35
9.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	35
9.2	<i>Sportovní činnost</i>	35
9.3	<i>Estetická činnost</i>	36
9.4	<i>Pracovní činnost</i>	36
9.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	36
9.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	37
9.7	<i>Příprava na vyučování</i>	37
10	LEDEN	38
10.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	38
10.2	<i>Sportovní činnost</i>	38
10.3	<i>Estetická činnost</i>	39
10.4	<i>Pracovní činnost</i>	39
10.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	40
10.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	40
10.7	<i>Příprava na vyučování</i>	40
11	ÚNOR	41
11.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	41
11.2	<i>Sportovní činnost</i>	41
11.3	<i>Estetická činnost</i>	42
11.4	<i>Pracovní činnost</i>	42
11.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	42
11.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	43
11.7	<i>Příprava na vyučování</i>	43
12	BŘEZEN	44
12.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	44
12.2	<i>Sportovní činnost</i>	44

12.3	<i>Estetická činnost</i>	45
12.4	<i>Pracovní činnost</i>	45
12.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	46
12.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	46
12.7	<i>Příprava na vyučování</i>	46
13	DUBEN	48
13.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	48
13.2	<i>Sportovní činnost</i>	48
13.3	<i>Estetická činnost</i>	49
13.4	<i>Pracovní činnost</i>	49
13.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	50
13.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	50
13.7	<i>Příprava na vyučování</i>	50
14	KVĚTEN	52
14.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	52
14.2	<i>Sportovní činnost</i>	52
14.3	<i>Estetická činnost</i>	52
14.4	<i>Pracovní činnost</i>	53
14.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	53
14.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	54
14.7	<i>Příprava na vyučování</i>	54
15	ČERVEN	55
15.1	<i>Odpočinková a rekreační činnost</i>	55
15.2	<i>Sportovní činnost</i>	55
15.3	<i>Estetická činnost</i>	56
15.4	<i>Pracovní činnost</i>	56
15.5	<i>Přírodovědná činnost</i>	56
15.6	<i>Společensko-vědní činnost</i>	57
15.7	<i>Příprava na vyučování</i>	57
16	Plán akcí a projektů ve školní družině	58
17	Závěr	60
18	Seznam zkratk	61
19	Seznam literatury	62
20	Přílohy	67

1 Úvod

Školní družina slouží jako organizovaná forma zájmové činnosti a má organizované a neorganizované aktivity. Při práci s dětmi si začínám všimnout, že jsou na děti někdy kladeny při vyučování velké požadavky, které některé děti hůře snášejí. Děti jsou po vyučování unavené a potřebují odpočinek. Některé z dětí mají velkou potřebu hry a také si chtějí svou hru organizovat samy. Volný čas dětí v družině je nutné do jisté míry organizovat, ale současně je vhodné dát dětem i prostor pro volnou hru. Činnosti ve školní družině nelze přesně načasovat. Je důležité tyto aktivity přizpůsobit také počasí, ročnímu období a aktuální situaci, která nastává, kdy si vychovatelka děti přebírá.

Plán školní družiny, podle kterého se pracovalo v předchozích letech, už nesplňoval požadavky dnešních dětí na trávení času ve školní družině. Proto se v této práci snažím o vytvoření pestrého, zajímavého a aktuálního plánu práce pro skupinu dětí, se kterou pracuji.

Další motivací pro napsání této práce je setkání s některými pedagogickými pracovníky, kteří začali tuto práci vykonávat a odpovídající vzdělání si teprve doplňují. Tento plán by jim při vykonávání této práce mohl pomoci, alespoň do začátku jejich praxe.

Cílem navrhovaného projektu je sestavení plánu činností pro děti do školní družiny, který se bude po další léta rozpracovávat a obohacovat o další a nové aktivity a činnosti.

2 Charakteristika vývojového období dítěte, které školní družinu navštěvuje

Školní družina je určena pro děti navštěvující první stupeň základní školy. Jedná se o děti ve věku od šesti nebo sedmi do dvanácti let. Tento věk bývá obvykle označován jako mladší školní věk. Pro starší děti navštěvující 2. stupeň základní školy (tj. nad 12 let) se v posledních letech rozrůstá trend školního klubu. V tomto životním období se styl života dítěte mění a dítě musí být psychicky vyspělé, aby tuto změnu mohlo zvládnout. Z období, kdy se dítě učilo převážně hrou, si dítě začíná zvykat na školní docházku, mění svůj denní režim a této změně se přizpůsobuje.

Vývojová období dítěte lze rozlišit do tří stádií, která budou postupně charakterizována. Jedná se o: vývoj schopností a dovedností, kognitivní vývoj a vývoj emoční a socializační.

Do vývoje schopností a dovedností se zařazuje tělesný růst, který je nedílnou součástí hlavně pohybové aktivity a ostatních schopností, které souvisí s pohybem. Výrazně se mění postava dítěte. Ta se prodlužuje, pohyby jsou rychlejší, zlepšuje se jejich koordinace a také se zvyšuje pohybová aktivita dítěte. Tyto vývojové změny jsou velmi individuální a závislé i na dědičných dispozicích. Průběžně se zlepšuje i hrubá a jemná motorika. Mezi dětmi mohou být viditelné rozdíly a to i z toho důvodu, jakou pohybovou aktivitu u dětí rodiče podporují. V tomto vývojovém období se rozvíjí i smyslové vnímání. Dítě je soustředěnější a dokáže u aktivity déle zůstat, je schopné používat zkušenosti, které již získalo. Jedinec dokáže odložit svá přání. Je zvědavý a věci prozkoumává po částech, které důkladně pozoruje. V mladším školním věku se výrazně rozvíjí i řeč, která je nezbytnou součástí pro učení čtení a psaní – vzrůstá slovní zásoba a učí se gramatickým pravidlům. S rozvojem řeči se rychle rozvíjí i paměť a to nejen krátkodobá, ale i dlouhodobá. Je důležité tyto druhy paměti vhodně rozvíjet a to už i mladším školním věku.

Kognitivní vývoj je značně rozvíjen. Dítěti ustupuje fantazijní myšlení. Do popředí se dostává myšlení realistické, které můžeme rozdělit na realismus naivní (dítě věří, co mu sdělí autorita) a realismus kritický (dítě si hledá odpověď ještě jinde, ověřuje si to, co mu je sděleno autoritou). Dítě začíná chápat myšlenkové procesy, kterými je zvrátlost (můžeme přesypat písek tam a zpátky) a identita (písku jsme neubrali, ani nepřidali – je ho

tam pořád stejně). Dítě se dokáže už déle soustředit a také se rozvíjí jeho koncentrace, která byla předtím krátká.

Emoční vývoj a socializace se začínají výrazněji rozvíjet již při nástupu do školy. Na dítě je vyvíjen velký tlak. Dítě dokáže odložit svá přání a zvládá se chovat dle stanovených pravidel, které dodržuje. Postupně si klade cíle, kterých se snaží dosáhnout, i když se jejich obtížnost postupně zvyšuje, snaží se je provádět co nejdokonaleji. Dítě již zvládá prožívat emoce, které jsou stabilnější a nedochází k výkyvům při různých situacích, které mohou nastat. Dítě si osvojuje sociální role tj. chování, které se od něj očekává. Přijímá novou roli, kterou se stává role školáka, začleňuje se do nového kolektivu. Důležitou rolí v dospívání je také sexuální role – jedná se hlavně o zvýraznění role mužské a ženské. Ze získaných rolí si dítě uvědomuje sebepojetí a sebehodnocení, které se v průběhu jeho života mění. Mezi dětmi se v tomto věku rozvíjí přátelství, které ovlivňuje také jejich chování. To, s kým se dítě kamarádí, je závislé například na tom, s kým sedí v lavici, nebo v blízkosti koho bydlí a kdo si s ním nejvíce hraje. Do popředí se dostává práce, kterou dítě dokáže odlišit od hry. Dítě později dokáže činnosti (práci) vykonávat delší dobu, ta se postupně s věkem a s narůstajícími školními povinnostmi prodlužuje. Potřeba hry u dítěte nezaniká, ale hlavní činností je práce. Hra je u dítěte bohatší a rozvinutější než v předchozím období. (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 117 - 141)

3 Obecná charakteristika školní družiny

Školní družina (dále jen ŠD nebo družina) je jedním ze zařízení zájmového vzdělávání (dle zákona č. 74/2005 sb.), které má velkou úlohu ve výchově a vzdělávání žáků prvního stupně základní školy. Žákům zajišťuje přechod mezi výukou, cestou domů a pobytem doma, kdy rodiče nemají možnost na dítě dohlédnout. Žákům také přináší ukázkou vhodně stráveného volného času. ŠD seznamuje žáky s velkou možností aktivit, které se jedincům ve volném čase nabízí a to pomocí nejrůznějších forem a metod, které mají děti aktivizovat, rozvíjet osobnost, prohlubovat znalosti a zdokonalovat jejich kompetence. ŠD by též měla nabízet aktivity mimo vyučování, aby si mohli žáci určit, co je baví a čím by chtěli svůj volný čas naplnovat (zájmové kroužky; složky v domě dětí a mládeže; základní umělecké školy aj.). (Hájek, Pávková, 2011, s. 7-10)

Vědci z univerzit v Chicagu spojili své síly a zkoumali, jak ovlivňuje školní družina jedince, jež ji navštěvují. Ve svém výzkumu došli k závěru, že prostředí školní družiny pozitivně ovlivňuje jedince v těchto oblastech: pocitů a postojů, společenského chování a rovněž školních výsledků. Dítě navštěvující školní družinu pracuje na svém sebevědomí a sebeúctě. Projevuje se u těchto dětí i pozitivní sociální chování – ke starším lidem, k handicapovaným lidem,... U dětí se snižuje problémové chování a předchází se sociálně-patologickým jevům. Programy školních družin mají pozitivní vliv na dítě v oblastech osobního, společenského a akademického života. (Durlak, Weissberg, 2007, s. 5-11)

Mezi školními družinami může být velký rozdíl. To záleží na místě, ve kterém školní družina působí. Je rozdíl mezi družinou na vesnici a ve městě. Nejedná se jen o její velikost. Na vesnici bývají ve družině všechny děti z celé školy dohromady. Ve městech jsou školní družiny početnější a mají i několika oddělení.

3.1 Cíl školní družiny

Vzdělávání probíhající v zájmové činnosti ve školní družině má obohacovat denní režim dítěte a zajistit odborné pedagogické vedení a individuálně rozvíjet jedince po všech jeho stránkách osobnosti. Činnosti by měly být organizované i spontánní, při kterých je vždy možné požádat o pomoc vychovatelky. Dětem by se měly nabízet činnosti odpovídající jejich věku, které by je zaujaly a současně obohatily o nové poznatky, které ještě nemají.

Činnostmi probíhajícími ve školní družině by se měly rozvíjet kompetence, které jsou obsaženy v Rámcových vzdělávacích programech pro předškolní vzdělávání a základní vzdělávání, jimiž se částečně školní družina inspiruje. Jedná se o následující kompetence: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, sociální a interpersonální kompetence, občanské kompetence, kompetence k trávení volného času (tyto kompetence jsou specifické hlavně pro zájmové vzdělávání).

Hlavním důvodem, proč rodiče zapisují děti k navštěvování školních družin, je prevence před sociálně patologickými jevy, které jsou pro děti nebezpečné a ohrožují jejich život každý den v době, kdy rodiče nemohou na dítě dohlížet. Vychovatelé čerpají i z Preventivních programů příslušného školního zařízení, které jim při sestavování plánů pomáhají se zvyšováním počtu preventivních aktivit proti sociálně patologickým jevům. Vychovatelé kladou důraz hlavně na oblasti, které se vyskytují již v kompetencích. Patří zde: výchova ke zdravému životnímu stylu, posilování komunikačních dovedností, zvyšování sociálních kompetencí, výchova k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování, schopnost najít své místo ve skupině a společnosti, formování životních postojů. (Hájek, Pávková, 2011, s. 10 - 11)

3.2 Formy školní družiny

Průběh uspořádání dne ve školní družině můžeme rozdělit podle Bedřicha Hájka do tří časových úseků: (Hájek, Pávková, 2011, s. 15)

1. pracovní doba – dítě se připravuje na vyučování
2. mimopracovní doba – dítě regeneruje své síly na další proces učení a také zde vykonává své základní lidské potřeby (jídlo, spánek, hygiena,...)
3. doba volného času – dítě si vybírá, jakou činnost bude dělat a jak bude trávit svůj volný čas mimo školu (dítě které je přihlášeno do ŠD)

Základními organizačními formami školní družiny jsou činnosti, které probíhají pravidelně, příležitostně a spontánně. Mezi pravidelné činnosti lze zařadit každodenní práci a působení v jednotlivém oddělení družiny přihlášených jedinců k pravidelné docházce. Do příležitostných aktivit můžeme zařadit akce nebo aktivity jednoho oddělení, které jsou nad rámec činnosti – může se jednat o sportovní dny, karnevaly a jiné příležitostné akce. Poslední formou činností jsou spontánní aktivity, mezi které lze zařadit

neorganizované hry, většinou jsou realizovány při ranní či koncové družině, při pobytu a pohybu na čerstvém vzduchu. (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2011, s. 146-147)

V knize Pedagogika volného času od Jiřiny Pávkové a kolektivu můžeme mezi organizačními formami školní družiny nalézt toto rozdělení: pravidelná, příležitostná, skupinová (probíhá v zájmových útvarech – kroužky, soubory, kluby,...) a individuální uspokojování zájmů a hromadná forma (slavnosti, festivaly,...). (Pávková, 2002, s. 99)

Organizační formy školní družiny jsou naplňovány činnostmi, u kterých se vzdělává, vychovává a rekreuje. Činnosti lze rozlišit na dva druhy: odpočinkové činnosti, do kterých se zařazují činnosti rekreační, zájmové a klidové a druhou částí činností je příprava na vyučování. (Hájek, Pávková, 2011, s. 15 - 16)

3.3 Prostředí a vybavení školní družiny

ŠD se nachází většinou v prostorách základní školy, může se také nacházet i mimo ni. Prostředí třídy, ve které je umístěna školní družina, by mělo být vhodně vybaveno a přizpůsobeno potřebám žáků. Prostor v místnosti by měl dítěti umožňovat co nejvíce volného pohybu, pocitu bezpečí a soukromí, umožnit prostor pro komunikaci a navazování pozitivních a přátelských vztahů ve skupině, umožnit prostor pro hru (samostatnou nebo ve skupině) a hlavně umožňovat prostor k odpočinku. Pro zájmovou činnost, která probíhá pomocí práce s různým materiálem, nesmí chybět ani stolečky, u kterých tyto činnosti (hlavně pracovní a rukodělné) probíhají. Pro odpočinkovou a rekreační činnost je vhodné do tříd umísťovat koutky, ve kterých by si děti měly najít svůj prostor k odpočinku. Vše by mělo být přizpůsobeno výšce a velikosti dětí. Nábytek a vybavení by mělo být vyrobeno z nezávadných materiálů, které jsou nejen lehce omyvatelné a udržovatelné, ale i variabilní. Mělo by odpovídat hygienickým a bezpečnostním normám, aby se děti nemohly o nic poranit a ublížit si. Nábytek by měl být rozmístěn na okraji třídy, aby byl umožněn co největší prostor pro pohyb dětí. Prostor pro hru by měl být vybavena dobře udržovatelným kobercem. Nesmíme zapomínat ani na estetická kritéria. Děti by se měly také naučit, jak zacházet s vybavením ŠD, aby její vybavení zůstalo co nejdéle pěkné.

Prostor by neměl opomíjet také místo k vystavování prací a výrobků žáků, které se postupně obměňují podle aktuálních témat a přizpůsobují se ročnímu období. Je nutné také vymezit prostor pro materiální pomůcky, které umožňují dětem hru a vedou je ke vhodnému trávení volného času se svými vrstevníky. Jedná se o vybavení různými

druhy stavebnic, stolními hrami, tělovýchovným a sportovním náčiním, dostatečným zabezpečením výtvarného materiálu, knihami a časopisy, sadou hudebních nástrojů (pokud situace umožňuje i hudebními nástroji – klavír, kytara,...), moderním technickým vybavením (počítač, televize,...). Vše závisí na finančních prostředcích školy a také vybavení a podmínkách, které školní družina má. Mezi místa, která ŠD využívá, nepatří jen prostor vlastní družiny, ve kterém probíhají jednotlivé činnosti, ale také další prostory školy – tělocvičnu, hřiště, dílnu, hudebnu, kuchyňku, knihovnu aj. (Hájek, Pávková, 2011, s. 41-44)

3.4 Dokumentace školní družiny

Školní družina musí vést dokumentaci, která se předkládá k pravidelným kontrolám vedoucím pracovníkům a také zřizovateli školního zařízení (tj. řediteli ZŠ). Jedná se o tyto dokumenty:

- rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku
- evidenci žáků – jedná se o tzv. školní matriku (základní údaje o dítěti)
- doklad o přijetí žáka (příhláška do školní družiny)
- školní vzdělávací program školní družiny
- doklady o průběhu vzdělávání (třídní kniha – vedená na každé oddělení ŠD)
- vnitřní řád školní družiny a rozvrh provozu
- kniha úrazů (možno vést i v rámci příslušné základní školy)

(Hájek, Pávková, 2011, s. 45 - 49)

3.5 Přihlášení a odhlášení dítěte do školní družiny

Rodiče mající zájem, aby jejich dítě navštěvovalo školní družinu, musí dítě do družiny přihlásit pomocí závazné písemné přihlášky, kterou obdrží od zařízení, ve kterém dítě navštěvuje školu, anebo si ji stáhne z jejich webových stránek. Přihláška obsahuje osobní údaje o dítěti (jméno, příjmení, datum narození, adresu bydliště), jméno a příjmení zákonných zástupců a kontakt na zákonné zástupce, zdravotní stav dítěte (většinou se jedná o různé alergie a také zda dítě nosí brýle aj.) a hlavně obsahuje rozsah návštěvnosti zařízení a způsob odchodu. Součástí přihlášky bývá i seznam osob, které smí dítě vyzvednout. Školní družina probíhá za úplatu. Výši úplaty stanovuje ředitel zařízení.

Pokud chtějí rodiče dítě ze školní družiny odhlásit, musí dítě odhlásit řádným způsobem. Dítě dostane Odhlašovací lístek a rodiče vyplní uvedené údaje. Většinou se jedná o stejné údaje jako na přihlášce (jméno, příjmení, datum narození,...). Dalším údajem je nutné vyplnit důvod odhlášení. Tento dokument musí být opět podepsán zákonným zástupcem. (Hájek, Pávková, 2011, s. 45-46)

3.6 Režim dne ve školní družině

Uspořádání činností ve školní družině je nutné přizpůsobit životním biorytmům člověka a také psychohygieně. Činnosti by měly být vhodné pro zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

Režim ve školní družině lze rozdělit do dvou částí, které jsou v průběhu dne. Provoz v ŠD bývá ráno - ranní ŠD, pak následuje vyučování a po vyučování pokračuje odpolední ŠD. Ranní ŠD je určena pro děti, jejichž rodiče odcházejí brzy do práce a nemohou se spolehnout, že by se jejich dítě vypravilo do školy samo. V ranní družině probíhají aktivity klidného a odpočinkového charakteru. Děti si mohou většinou samy a individuálně vybrat, co budou dělat. Po vyučování je u dětí viditelný pokles výkonnosti. Děti jsou z vyučování unavené, a proto je vhodné zařadit aktivity, které jsou pohybového a fyzického charakteru. Může se jednat o skupinové hry, individuální či odpočinkové činnosti a aktivity, které jim umožňuje prostředí ŠD. Po klidném zaměstnání je nejvhodnější pro děti pohyb, který jim vynahradí dopolední sezení ve vyučování. Mělo by se jednat o aktivity venku, kde mají děti možnost si vybrat druh své zábavy, nebo mají připravenou vhodnou organizovanou činnost. Po návratu do místnosti ŠD (tj. mezi 15 a 17 hodinou) je vhodné zařadit náročnější aktivity, které jsou výsledkem práce.

Aktivity ve školní družině mohou být krátkodobého nebo dlouhodobého charakteru, který se odvíjí od rekreačních a odpočinkových činností. V průběhu školní družiny se mění počet žáků, kteří postupně odcházejí dom, nebo do jiných zájmových kroužků, které navštěvují. (Hájek, Pávková, 2011, s. 65-66)

Provoz školní družiny je celoroční. Velké prázdniny však mohou být výjimkou. Provoz může být přerušeno po dohodě se zřizovatelem. Pokud je v daném místě více školních družin může se rozhodnout o provozu některé z družin i o prázdninách. O přerušeno provozu školní družiny je vždy veřejnost informována dostatečně dopředu. (Hájek, Pávková, 2011, s. 49)

3.7 Vychovatel/ka školní družiny

Vychovatel/ka je pracovník, který dohlíží a připravuje vhodný a zajímavý program pro děti, které navštěvují školní družinu, aby je co nejvíce vhodně rozvíjel a přinášel jim uspokojení a pocit úspěchu. Pro tuto práci je důležitý kladný vztah k dětem a především velká zásoba vhodných námětů, výrobků, her, ve kterých se dětem podaří nalézt svůj úspěch. Vychovatel/ka není jen tvůrcem programu, ale měl/a by také dětem poskytovat vhodný a příkladný vzor správného chování. Vychovatel/ka by měl/a vhodně poskládat volnočasové aktivity pro děti, aby se neopomíjela některá složka, kterou je důležité rozvíjet. Důležité je podporovat přirozenou zvědavost, kreativitu, sociální komunikaci mezi kamarády. Při více oddělení ŠD na pracovišti se z moci určené ředitelem školy určuje vedoucí vychovatel/ka, který/á je podřízen/a řediteli školy a řídí se jeho pokyny. Vedoucí vychovatel/ka má zajišťovat hlavně lepší organizaci a zabezpečení provozu ŠD. Zajišťuje organizační a metodické činnosti. Dohlíží na plnění pracovní náplně ostatních vychovatelů/ek, kontroluje pedagogickou dokumentaci. (Hájek, 2007, s. 33-40)

Předpoklady pro vykonávání role vychovatele/ky ve školní družině jsou osobní předpoklady, dovednosti, vzdělanostní předpoklady.

Osobní předpoklady se týkají vzhledu vychovatele/ky, vztahu a práce s dětmi, organizační schopnosti. V této oblasti by se měl/a vychovatel/ka vyvarovat výrazného líčení. Také by měl/a dbát na bezpečnost dětí, aby jim například neublížil/a svými módními doplňky (šperky, náramky,...) či dlouhými umělými nehty. U dětí by měl/a podporovat zásady správného držení těla a hlavně vhodnou komunikaci - bohatou slovní zásobou, používáním srozumitelných slov, nepoužívat zdrobněliny. Děti oslovuje jmény. Při komunikaci udržuje s dětmi oční kontakt, používá srozumitelné otázky přiměřené k dětskému věku, nechá dítě vyjádřit, a nezasahuje mu do jeho vyjádření, pečlivě mu naslouchá. V části volnočasových aktivit u dětí je důležitou součástí životní etapy hra, která děti těší. Vychovatel/ka by si měla umět s dětmi hrát a vzbuzovat v nich zájem o hru.

Do dovedností patří aktivity, které vychovatel/ka ovládá pro zaujetí pozornosti a zapojení dětí do aktivity. Své dovednosti doplňuje a rozšiřuje si jejich zásobu. Problémy s chováním dítěte, případně krizové situace, řeší sám/sama, může se ale poradit s třídní/m učitelkou/em žáka. Pokud se jedná o závažnější problémy, řeší je s vedoucí/m vychovatelkou/lem a s vedením školy.

Vzdělanostními předpoklady se myslí patřičné vzdělání pro výkon této profese (středoškolské vzdělání) a velký všeobecný přehled, pedagogické (metody, postupy) a psychologické (vývojová psychologie, psychologie) vzdělání. Zná bezpečnosti předpisy, dodržuje a respektuje je. Ovládá učební látku dětí svého oddělení, dokáže dětem poradit a vysvětlit nejasnosti, které je trápí. Vychovatel/ka si své vzdělání neustále doplňuje a rozšiřuje si svou kvalifikaci.

3.7.1 Pracovní činnost vychovatele/ky

Pracovní činnost vychovatele/ky je rozdělena na přímou a nepřímou pracovní dobu. Přímá pracovní doba zahrnuje dobu, kdy tráví čas s dětmi po celou dobu od přijetí od rodičů, stravování v jídelně, pobyt venku a organizování činnosti v rámci školy. Nepřímá pracovní doba je doba přípravy na činnosti, příprava plánů, zajišťování materiálů, účast na poradách a školeních, na schůzkách s rodiči, vedení dokumentace, komunikaci s rodiči a také dohledech nad žáky mimo ŠD. Náplň činnosti není jen to, co si většina lidí myslí, to že vychovatelka jen hlídá děti, ale je hlavně součástí jejich rozhodování a také člověkem, kterému se děti mohou svěřit, přijít za ní s problémem, který je trápí, poradce a také třeba kamarád/ka, když dítěti chybí někdo blízký. (Hájek, 2011, s. 33-40)

4 Rozdělení zájmové činnosti

Zájmová činnost ve školní družině patří mezi aktivity, které rozvíjí osobnost po všech stránkách. Zájmové činnosti se dělí do těchto oblastí: zájmová činnost společenskovední, zájmová činnost pracovní-technická, zájmová činnost přírodovědná, zájmová činnost esteticko-výchovná, zájmová činnost tělovýchovně-sportovní.

4.1 Zájmová činnost společenskovední

V této činnosti se jedná hlavně o poznání společenského dění a poznání historických souvislostí, které souvisejí s daným krajem nebo blízkým okolím. Jde o budování vztahu k vlasti a národu – hlavně o rozšiřování vědomostí a dovedností o dějinách a dějinných událostech. Můžeme zde zařadit například tyto činnosti: poznávání místa svého bydliště a okolí, seznámení s významnými osobnostmi v obci, dodržování tradic a zvyků, významných událostí. Ve společensko vědní činnosti můžeme čerpat z vyučujících předmětů, které už děti ve škole mají, u mladších se jedná převážně o prvouku a u starších dětí o předmět přírodovědy a později i vlastivědy.

4.2 Zájmová činnost pracovní-technická

Pracovní-technické činnosti mají podporovat zlepšení v manuálních dovednostech a obohacovat jedince o poznání a použití těchto dovedností v praxi. U žáků se prohlubuje vztah k tvořivé práci. Tyto činnosti by měly u dítěte podporovat rozvoj technického myšlení, představivosti a fantazie. Zde se může jednat o tyto činnosti: práce s různým materiálem (papír, dřevo, přírodní materiál,...), malé opravy hraček, hry se stavebnicí, montážní a demontážní činnosti, dopravní výchova, seznamování s různými profesemi, aj. Můžeme rozšiřovat také pracovní dovednosti, které děti získají ve vyučovacích předmětech, kterými jsou výtvarná a pracovní výchova.

4.3 Zájmová činnost přírodovědná

Dítě si v této oblasti obohacuje své vědomosti o přírodě a její ochraně. Rozvíjí všechny zájmy, které souvisejí s přírodou – pěstování rostlin, osvojování poznatků o živočiších, rostlinách, neživé přírodě a péči o celou přírodu. Dítě se učí pozorovat přírodu a to hlavně pomocí praktických činností. Tuto zájmovou činnost mohou rozvíjet

u svých dětí i rodiče a to pomocí aktivit, které vykonávají společně ve volném čase (rybaření, pěstitelství, aj.). Přírodovědná zájmová činnost může obsahovat tyto činnosti: pozorování rostlin a živočichů, práce s naučnou literaturou, získávání znalostí o chování a pěstování rostlin, podněcovat u dětí ochranu životního prostředí a přírody, atd.

4.4 Zájmová činnost esteticko-výchovná

Esteticko výchovná činnost má velmi široké pojetí. Zaměřuje se na výtvarnou, hudební a literárně-dramatickou zájmovou činnost. Má hlavně formovat vztah dítěte k přírodě, společnosti a kultuře. Mezi výtvarné zájmové činnosti můžeme zařadit: osvojování různých výtvarných technik (kresba, malba, aj.), pozorování výtvarného umění např. výstavy, literatura o výtvarném umění; práce s výtvarnými prostředky – práce s barvou, modelování. Hudebně zájmová činnost obsahuje tyto činnosti: zpěv, hudebně pohybové hry, taneční hry, hra na nástroje a dětské hudební nástroje, poslech hudby, získávání informací o hudební historii a hudebním světě. Do literárně-dramatických činností můžeme zařadit četbu, dramatizaci, přednes, hry a cvičení na podporu dramatických dovedností, návštěvu představení – divadelní a filmové představení, besedy s umělci, aj.

4.5 Zájmová činnost tělovýchovně-sportovní

Jedná se o poslední zájmovou činnost, která se rozvíjí u dětí a to u předškolního a mladšího školního věku. Tyto aktivity jsou zaměřené na rozvoj fyzické a psychické zdatnosti. Rozvíjí se tělesná zdatnost, zdokonaluje se koordinace pohybů a také se podporuje zdravý vývoj dítěte. Důležité je zaměřit se na různé aktivity a činnosti, zajistit, aby měly děti dostatečný výběr a rozvoj tělesných dovedností byl všestranný. Sportovních činností je široká škála, uvádím například: hry s míče, atletika, sportovní hry, zdravotní cvičení, pohybové hry, sezónní sporty, turistika, jízda na kole, koloběžce, získávání informací o sportovních úspěších a mnoho dalších aktivit. (Pávková a kol., 2002, s. 92-97)

5 Charakteristika Základní školy Zlín, Křiby

5.1 Identifikační údaje školy:

Název organizace:

Základní škola Zlín, Křiby 4788, příspěvková organizace

Ředitel školy:

Mgr. Zdeněk Mikoška

Zástupce ředitele:

pro 1. stupeň: Mgr. Jarmila Vaculíková

pro 2. stupeň: Mgr. Pavel Růžička

Adresa:

Základní škola Zlín

Křiby 4788

760 05 Zlín

Kontaktní údaje 17. základní školy, Zlín:

Telefon do kanceláře:

577 142 075

Telefon do školní družiny:

732 859 037

E-mail:

zskriby@zskriby.cz

Webové stránky:

www.zskriby.zlivedu.cz

5.2 Charakteristika základní školy:

Základní škola Křiby se nachází na největším sídlišti města Zlín zvané Jižní Svahy. Dříve se v celém areálu sídliště nacházely pouze 2 školy. Prostory dříve tak velké budovy nebyly využívány, proto se v dnešním areálu školy nacházejí 3 vzdělávací instituce –

17. Základní škola, Střední škola pedagogická a sociální Zlín s. r. o. a Církevní základní škola a mateřská škola Zlín. Vyučování probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Duhová škola. ZŠ je zapojena do řady projektů – UNESCO; Týden zdraví; Recyklohraní; Spolupráce a podpora zvířat v ZOO Zlín; Zdravé zuby; Noc s Andersenem; Školička nanečisto; „Kamarádi přes hranice“ aj. Součástí školy je školní jídelna, která vaří každý den. Na výběr je ze dvou jídel celkem asi pro 600 osob.

Pokud mají rodiče zájem dát děti do této vzdělávací instituce, mohou se rozhodnout podle nabídky školy, která je velmi bohatá a následující: třídy pro pohybově nadané žáky – sportovní zaměření - házená, sportovní areál s umělým povrchem, školní družina 6.30 – 16.30 hodin, školní knihovna, počítačová učebna s internetem („bezpečný internet“), volitelné předměty, kroužky pro oba stupně vzdělávání, školní automat – mléko + ovoce (zelenina), svačiny, pití, účast na olympiádách, soutěžích, lyžařský kurz, víkendové pobyty.

Školní družina je složena z osmi oddělení. Mohou ji navštěvovat děti 1. stupně a to do 4. třídy. Celkem 256 dětí navštěvuje školní družinu. Ranní družina funguje od 6.30 do 7.45 hodin každý den. Odpolední družina je provozována od 11.35 hodin do 16.30 hodin. Po dobu průběhu školní družiny děti smí navštěvovat kroužky, které nabízí školní družina. Na výběr mají z následujících kroužků: sportovní kroužky – Sportík, Jóga; Hbitý jazyček – logopedie; výtvarné kroužky – Barvínek, Šikulka a Šperkování I., II., III.; vědecký kroužek – Všeználek.

Děti si smí vyzvedávat rodiče do 13. 30 hodin a pak od 15 hodin. Od 13.30 do 14.30 se školní družina nachází venku (při příznivém počasí). Družina často využívá školní hřiště, kde se dětem nabízí velké množství pohybových aktivit – hry s míčem, volný pohyb, styk s kamarády (ostatními dětmi ze školní družiny), využití míčů, švihadel, obručí a jiných pomůcek. Třídy jsou pravidelně dvakrát ročně vybavovány novými hrami a také výtvarným materiálem, který je nezbytnou součástí pro zájmové činnosti. Prostory, ve kterých družina probíhá, jsou zároveň třídy určené k vyučování. Každá třída má tedy prostor určený k výuce a zadní část s kobercem je využívána družinou. Každé oddělení má i technické vybavení, které mohou využívat vychovatelky při své práci. Každá třída ŠD má také televizor, na kterém jsou snímky z kamery u vchodu. Na nich vychovatelka vidí, kdo si pro dítě přichází. (Mikoška, 2016).

5.3 SWOT analýza Základní školy Zlín, Křiby

Silné stránky:

- dobrá komunikace s vedením školy
- nové vybavení tříd (nábytek)
- elektrotechnické vybavení tříd
- komunikace a informovanost rodičů
- rozvíjení nových aktivit
- komunikace s třídními učitelkami
- prezentace ŠD
- velký výběr zájmových činností

Slabé stránky:

- nepřipravenost na nepřítomnost jednoho pracovníka ŠD
- malé prostory ŠD
- nevyhovující plány výchovně vzdělávací činnosti
- vzdělávání a vzdělávání vychovatelek
- spolupráce s rodiči

Příležitosti:

- zapojení do soutěží
- zisk finančního prostředku na hřiště

Hrozby:

- nárůst dětí
- úbytek dětí
- možnost ohrožení bezpečnosti dětí

5.3.1 Komentář SWOT analýzy:

Silné stránky:

Mezi základní a důležitou část chodu školní družiny patří komunikace s vedením školy. Probíhají pravidelné porady (většinou 1x za měsíc), na kterých se informujeme o změnách, které jsou a také o aktuálních informacích. Pokud nastane nečekaná situace, je možné se sejít s některým členem vedení, který se snaží vždy poradit a pomoci s daným problémem.

Školní družina je financována z prostředků školy a také ze školného, které platí děti vždy za jedno pololetí. Finance se využívají nejčastěji na nákup materiálu (např.: papíry, lepidla, barvy, pastelky, fixy aj.) a také na nákup společenských her a hraček. Třídy jsou vybaveny novým nábytkem, kobercem, úložným prostorem a také elektronikou, kterou využívají nejen při své práci učitelky, ale také vychovatelky ŠD. Ve třídách se nacházejí dataprojektory a plátna, které usnadňují výuku a také motivují děti k práci například netradičními činnostmi. Každoročně se do ŠD nakupuje nové vybavení a prostředky

k rozvoji dovedností a vědomostí dětí. Obměňuje se nejen materiální vybavení, ale i didaktické vybavení.

Komunikace s rodiči bývá někdy obtížná. ŠD sděluje informace pomocí „Zápisníků školní družiny.“ Děti dostanou, v každém oddělení ŠD, na začátku školního roku zápisník. Pomocí zápisníku se rodičům sdělují důležité informace o pořádaných akcích a změnách v chodu ŠD. Rodiče s vychovatelkami komunikují pomocí zápisníků, zapisují do nich zprávy a vychovatelky jim odpoví. Rodiče jsou také o všem informováni na webových stránkách školy v oddělení Školní družina.

Změnou pracovního kolektivu (obměna vychovatelek v důchodovém věku) se ve školní družině rozvíjí také program společných aktivit, které připravují společně vychovatelky pro všechny děti, které navštěvují školní družinu. Akcí se vždy účastní všechna oddělení – většinou všechna oddělení dohromady.

Při předávání dětí dochází i ke komunikaci s třídními učitelkami. Pokud nastává nějaký problém – např. změna zdravotního stavu dítěte, učitelka informuje vychovatelku při předávání dítěte do ŠD.

Při pořádání jakýchkoli aktivit dochází k informování rodičů a veřejnosti o jejich průběhu. Většinou se jedná o aktivity, které se konají během roku s návazností na svátky a tradice (přání ke dni matek, Vánoce, Velikonoce aj.) a také formou fotodokumentace na webových stránkách školy.

Vedlejší činností každé vychovatelky je vedení kroužků. Většinou vede vychovatelka takový kroužek, který ji baví a je také jejím koníčkem (aktivně se mu věnuje i ve svém volném čase). Kroužky jsou určené dětem, které jsou přihlášeny do ŠD a nejsou zpoplatněny.

Slabé stránky:

Při nepřítomnosti jednoho pracovníka nastává problém, který se dotýká všech oddělení ŠD. Děti jsou rozděleny a umístěny do jiných oddělení. Bylo by vhodné, kdyby každá vychovatelka připravila seznam, ve kterém by byly děti již rozděleny. Pokud by nepřítomnost některé vychovatelky byla dlouhodobější, byl by najat pracovník (případně i bývalý) na zástup.

Prostory pro ŠD jsou nevyhovující. Činnost ŠD probíhá v místnostech, kde se děti dopoledne vzdělávají a odpoledne tráví čas ve stejných prostorách. Prostory si upravuje vychovatelka, aby byly vyhovující po vyučování pro činnost školní družiny.

Plán výchovně vzdělávací činnosti na pracovišti zůstal po bývalých pracovnících. Plán je každoročně stejný a minimálně obměňovaný. Program se snaží vychovatelky obohacovat o spoustu nových a netradičních aktivit pro děti, které navštěvují ŠD a také pozměňovat, aby nebyl jednotný. Většinou probíhá společně jedna až dvě činnosti za měsíc.

Problémem bylo i nedostačující vzdělání vychovatelek ŠD. Ty si vzdělávání průběžně doplňují. Škola by mohla vychovatelky podpořit a pomoci jim vybrat vhodný akreditovaný kurz, který by mohly uplatnit při činnostech ve školní družině.

Školní družina by mohla více spolupracovat s rodiči, kteří by její činnost mohli podpořit. Vychovatelky by mohly více prezentovat činnost ŠD na třídních schůzkách s rodiči. Též by se jednalo o oslovování rodičů při pomoci při pořádání akcí pro děti, na kterém by se mohli rodiče podílet například menšími dárky – upomínkové předměty (propisky, tužky,...).

Příležitosti:

Školní družina by se mohla více zapojit do soutěží a aktivit, které pořádají jiné školy či školní družiny. ŠD na jiných školách organizují výtvarné soutěže, sportovní utkání a jiné aktivity pro další školní družiny. Nejedná se jen o soutěže mezi školními družinami, ale také o soutěže vyhlášené městem nebo některými městskými organizacemi.

Velkou příležitostí by se mohly stát finanční prostředky na vylepšení hřiště, které školní družina navštěvuje během pobytu venku. Hřiště by se mohlo doplnit o skluzavky, průlezky, houpačky a další prvky.

Hrozby:

V posledních letech dětí výrazně přibylo. Tím vstoupil počet dětí nejen v mateřských školách, ale i ve školách základních (tedy i ŠD). Školní družina je jedním z článků školy, na který také přírůstek dětí dopadá. To souvisí i s nedostatečnými prostory, ale převážně se zvyšujícími se náklady na ŠD.

Po velkém nárůstu počtu dětí může nastat zlom a přijít úbytek dětí, a to by znamenalo propuštění zaměstnanců školní družiny a také nevyužití vytvořených vhodných prostor pro činnost ŠD.

Školní prostor se již v ohrožení ocitl. Vše bylo zvládnuto. Aby k podobným událostem nedocházelo, je důležité spolupracovat s rodiči a hlavně neustále a dostatečně informovat děti o možných nebezpečích a hrozbách. S dětmi by bylo dobré neustále opakovat pravidla bezpečnosti a dbát na to aby byla pravidla dodržována.

Plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní
družinu při ZŠ Křiby

6 ZÁŘÍ

V prvním měsíci školního roku se budeme zabývat hlavně pravidly, která budou děti dodržovat v průběhu roku a také s pokračováním upevňování přátelství a kamarádství mezi dětmi z první třídy. Také budeme dbát na zásady slušného chování – zdravení.

6.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

procvičujeme vyjadřování svých pocitů; rozvoj čtenářské gramotnosti; rozvoj spolupráce a práce dětí ve skupině; upevňování pravidel ve ŠD; rozvoj jemné motoriky, fantazie; vedení ke kultivovanému vyjadřování; formování morálních hodnot; chápání nutnosti dodržování pravidel daná školním řádem a řádem ŠD

Aktivita odpočinkové a rekreační činnosti:

- seznámení s využívaným prostorem školní družiny a jejím vybavením
- seznámení s vnitřním řádem a pravidly ve školní družině
- povídání s dětmi o zážitcích z prázdnin
- omalovánky a kreslení na téma – škola, sklizení ovoce a zeleniny, zahrada, slunečnice, omalovánky s knihy Broučci
- hry ve skupinách s výběrem hraček dle zájmu dětí
- četba knihy na pokračování
- Batůžek – vyjádření svých přání a pocitů (Příloha č. 1)

6.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; rozvoj spolupráce u dětí při skupinových hrách; procvičování házení a správného zacházení s míčem

Aktivita sportovní činnosti:

- hry s míčem – vybíjená, dětský raketový tenis
- hry v družstvech na rychlost – s obručemi, s míčem, s kroužky (Příloha č. 2)
- volný pohyb dětí

6.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

Upevňování používání spisovných slov; rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost; rozvoj dramatických schopností – vžít se do herecké role; rozvoj hudebně-pohybových dovedností; vedení dětí k používání spisovných slov; rozvoj estetického vyjadřování pomocí modelování; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD

Aktivity estetické činnosti:

- kreslení zážitků z prázdnin (Příloha č. 3)
- práce s plastelínou – modelování ovoce a zeleniny
- vyzdobení nástěnky a třídy ŠD pracemi dětí
- hudebně-pohybová činnost – Kozel a strašák (Příloha č. 4)
- práce s pohádkou – O kouzelném slovíčku (Příloha č. 5)
- dramatizace pohádky – O velké řepě (při tištění řepy)

6.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; rozvoj skupinové práce; vytváření kladných citových vztahů při společné činnosti

Aktivity pracovní činnosti:

- Aktovka do školy (Příloha č. 6)
- Sluníčka – skupinová práce (Příloha č. 7)
- Hrozny – Hroznové víno (Příloha č. 8)
- Řepa – otisk rozkrojené řepy a dokreslení listů (Příloha č. 9)
- konstrukční činnosti se stavebníci – stavba modelů vlaků, aut, prostorové stavby

6.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

rozvoj poznávání a pozorování přírody kolem sebe a v okolí; rozvíjení poznávacích procesů a vlastností při pozorování přírody v okolí školy; poznávání nejbližšího prostředí u školy

Aktivity přírodovědné činnosti:

- pozorování změn v okolí školy – známé nejbližší významné budovy a místa
- poznávání rostlin a dřevin u školy a v areálu školy
- povídání o sklizni na zahradě a na poli (co se sklízí, jak se uskládňuje sklizené ovoce a zelenina, uchovávání, k čemu se potraviny využívají, vinobraní,...).

6.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních i mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci; vedení dětí k rozšiřování historických znalostí o naší republice

Aktivity společensko-vědní činnosti:

- Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Zář (Křeček, 2015, str. 80 - 90)
- seznámení se státním svátkem 28. září – sv. Václav
- významné dny v tomto měsíci: Mezinárodní den gramotnosti (8.9.); Mezinárodní den míru (21.9.); Evropský den bez aut (22.9.); Evropský den jazyků (26.9.)

6.7 Příprava na vyučování:

Cíle přípravy na vyučování:

procvičování možností řešení a předvídatelnosti; rozvoj koordinace oko – ruka; vedení dětí k péči o vlastní věci a pomůcky do školy; rozvoj znalosti základních údajů o své osobě

Aktivity přípravy na vyučování:

- péče o své školní pomůcky a školní aktovku
- bludiště a labyrinty (najdi správnou cestu)
- znám adresu, kde bydlím a adresu školy, kterou navštěvuji

7 ŘÍJEN

7.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů; pozorování přírody v okolí školy; rozvoj rychlosti a pozornosti; vedení k vytváření a upevňování návyků správného chování při hrách; nácvik a dodržování pravidel společenských her; rozvoj čtenářské gramotnosti a slovní zásoby

Aktivita odpočinkové a rekreační činnosti:

- deskové a společenské hry
- četba na pokračování
- kreslení a omalovánky – podzim, zvířátka v lese, podzimní krajina, ježci v lese, sovičky
- vycházky do přírody
- hry ve skupinách dle výběru a zájmu dětí
- hra – Dřevo-nos (Příloha č. 10)

7.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; rozvoj spolupráce u dětí při skupinových hrách; procvičování házení a správného zacházení s míčem; rozvoj fyzické zdatnosti a vytrvalosti

Aktivita sportovní činnosti:

- vycházka do okolí školy
- procházka na dětském hřišti
- míčové hry – fotbal, vybíjená
- honičky
- volný pohyb dětí dle jejich zájmu

7.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost; rozvoj dramatických schopností – vžít se do herecké role; rozvoj hudebně pohybových dovedností; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD

Aktivity estetické činnosti:

- Tvoření a stavění z přírodnin při pobytu venku (domečky)
- Listy – frotáž (Příloha č. 11)
- Hudební činnost – Na tý louce zelený (Příloha č. 12)
- Literární činnost – skládáme pohádky
- Dramatická činnost – Pohádka o boudě budce
- úprava nástěnky ve školní družině

7.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj a podpora dítěte ve zvládnání základních technik a postupů při práci s různým materiálem; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí

Aktivity pracovní činnosti:

- Podzimní okno – frotáž (Příloha č. 13)
- Ježek (Příloha č. 14)
- Plody podzimu – kaštiny a žaludy (Příloha č. 15)
- Sovička – záložka do knížky (Příloha č. 16)
- Ježek – zápich do květináče (Příloha č. 17)

7.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

rozvoj poznávání a pozorování aktuálních změn v přírodě; poznávání a pozorování přírody v blízkosti školy; rozvíjení poznávacích procesů a vlastností při povídání o houbách; rozvoj přírodovědného bádání u dětí; zvyšování zájmu o přírodu

Aktivity přírodovědná činnosti:

- pozorování změn v přírodě – počasí, stmívání, změny na poli, stromy
- sběr hub v přírodě – atlas hub, poznávání hub – jedlé a jedovaté
- pozorování zvířat – příprava zvířat na zimu, odlet ptáků do teplých krajín

7.6 Společensko – vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních i mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci; vedení dětí k rozšiřování historických znalostí o naší republice

Aktivity společensko-vědní činnosti:

- Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Říjen (Křeček, 2015, s. 91 -98)
- seznámení s 28. říjnem – vznik Československé republiky
- významné dny tohoto měsíce – Mezinárodní den hudby (1.10); Mezinárodní den ochrany zvířat (4.10); Mezinárodní den zraku (10.10); Světový den výživy (16.10); Den stromů (20.10)

7.7 Příprava na vyučování

Cíle příprava na vyučování:

Rozvoj a rozšiřování slovní zásoby, paměti; rozšiřování a rozvíjení zájmu o literaturu a časopisy - procvičování vyhledávání informací v časopisech; upevňování znalostí získaných čtením

Aktivity příprava na vyučování:

- hry s písmenky – slovní fotbal
- čtení ze starých dětských časopisů – Sluníčko, Vláček
- hra – Zapamatuj si slova (Holeyšovská, 2007, s. 154)
- dětské křížovky

8 LISTOPAD

8.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů ruka – oko; pozorování přírody v okolí školy; rozvoj čtenářské gramotnosti a slovní zásoby; rozvíjení správného a srozumitelného vyjadřování; rozvíjení relaxace a uvolnění těla při vnímání hudby

Aktivity odpočinkové a rekreační činnosti:

- relaxace na koberci při hudbě
- omalovánky a kreslení – sovy, ježek, veverky, dýně, omalovánky duchů, zvířata z lesa – liška, veverka, jezevec, divoké prase, datel, srna,...
- Kresba jedním tahem – veverka, ježek, hříby, stromy – jehličnaté a listnaté, jablko, drak
- četba pohádek
- rozhovory s dětmi

8.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; rozvoj spolupráce u dětí při skupinových hrách; rozvoj správného držení těla; rozvoj fyzické zdatnosti a vytrvalosti; vedení k pochopení požadavků, kladených vychovatelem

Aktivity sportovní činnosti:

- skákání přes lano – jednotlivci, dvojice, podbíhání pod lanem
- hry s míčem – pravidla fotbalu
- jízda na šlapadlech (šlapacích vozících)
- volný pohyb na hřišti

8.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť; rozvoj dramatických schopností – vžít se do herecké role; rozvoj hudebně pohybových

dovedností; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD; rozvoj rytmického citění, mimoslovního sdělení; rozvoj empatie

Aktivity estetické činnosti:

- úprava nástěnky ve školní družině
- práce s barvou – tiskání ruliček, otiskování listů (Příloha č. 18)
- Veverka a veveříčky – obkreslování šablon a jejich vymalování
- dramatizace známých pohádek s maňásky
- bubnování – Bubnujeme svá témata na židle, Dialog dvou bubnů (Šimanovský, 2001, s. 49, 50)
- rytmizace říkadel – Na svatého Martina

8.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; osvojování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků při práci s různým materiálem

Aktivity pracovní činnosti:

- listy – vystřihování a stříhání (Příloha č. 19)
- lampión (Příloha č. 20)
- skřítek Podzimníček (Příloha č. 21)
- Martinův koník (Příloha č. 22)

8.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

rozvoj poznávání a pozorování změn v přírodě; upevňování poznávacích schopností a vlastností při povídání a poznávání stromů, rostlin, keřů; rozvoj přírodovědného bádání u dětí; zvyšování zájmu o přírodu; práce s encyklopediemi

Aktivity přírodovědné činnosti:

- péče o rostliny u nás ve třídě – poznávání rostlin a péče o ně
- pozorování změn v přírodě – počasí, stromy – jehličnaté a listnaté (práce s časopisem Pastelka)

- poznávání listnatých a jehličnatých stromů
- sběr listů, jejich poznávání a lisování
- proč mnoho rostlin na podzim ztrácí listí? (Alibert-Kouraguine, 1987, s. 7)
- pokus – Neviditelný vzkaz (Brown Cynthia, 2015, s. 47)

8.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních i mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci

- Příběh dvanácti měsíců – měsíc Listopad (Křeček, 2015, s. 99 - 106)
- seznámení s pojmem Dušičky (2. 11.), se svátkem sv. Martina (11.11) a (25. 11.) svátkem svaté Kateřiny
- významné dny tohoto měsíce – Mezinárodní den tolerance (16.11.); Světový den pozdravů (21.11.)

8.7 Příprava na vyučování

Cíle přípravy na vyučování:

rozvoj fantazie a představ; procvičování fantazie a postřehu; rozvoj jemné motoriky a koordinace v prostoru – papír/tužka; rozvoj logického myšlení a dosud naučených vědomostí

Aktivity příprava na vyučování:

- úklid hraček a pomůcek, které děti používají
- didaktická hra – Tiskařský šotek (Holeyšovská, 2007, s. 153)
- píšeme slova poslepu
- hádanky - zvířátka

9 PROSINEC

9.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů ruka – oko; rozvoj čtenářské gramotnosti a slovní zásoby; rozvíjení správného a srozumitelného vyjadřování; rozvoj zručnosti při práci se stavebnicí; rozvoj návyku pracovat ve skupině; podporování samostatné práce podle návodu; rozvíjení vědomostí o lidových tradicích a vytváření citového vztahu k nim

Aktivita odpočinkové a rekreační činnosti:

- rozhovory s dětmi o jejich přání k Vánocům
- hry se stavebnicí a hračkami
- kvarteto, Černý Petr
- puzzle čert, Mikuláš, anděl
- omalovánky a kreslení s vánoční tematikou, Mikuláš, betlém, anděl, pečeme cukroví, vánoční tradice, čtyřlístek a Vánoce
- příprava na Vánoce – vyprávění a zkoušení vánočních zvyků a tradic

9.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; rozvoj spolupráce u dětí při skupinových hrách; rozvoj fyzické zdatnosti; vedení k pochopení požadavků kladených vychovatelem; pěstování návyku každodenní pohybové aktivity směřující k radosti z pohybu

Aktivita sportovní činnosti:

- vycházky do okolí
- pobyt na sněhu – jízda na lopatě, stavění ze sněhu (dle počasí)
- pohybové hry – Dva mrazíci (Juklíčková- Krestovská, 1989, s. 42)
- volný pohyb dětí dle jejich výběru

9.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost; rozvoj hudebně-pohybových dovedností; vedení dětí k zájmu o písně a hudbu; hra na rytmické nástroje – barevné melodické zvonky; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD; seznamování s lidovými tradicemi a jejich následná reprodukce

Aktivita estetické činnosti:

- kresba čerta, Mikuláše a anděla (Příloha č. 23)
- výzdoba třídy
- Co si přeji od Ježíška – koláž z časopisů a letáků (Příloha č. 24)
- zpěv písně Prosinec – J. Uhlíř a Z. Svěrák
- zpěv koled a doprovodná hra na nástroje
- hra koled na „boomwhackers“ a barevné zvonky (Příloha č. 25)
- úprava nástěnky ve školní družině
- vaření a příprava vánočního punče

9.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; osvojování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků při práci s různým materiálem

Aktivita pracovní činnosti:

- práce s látkou a barvami na textil – tiskání vánočního ubrousku (Příloha č. 26)
- vánoční přání – stromeček a zvoneček (Příloha č. 27)
- vánoční ozdobičky na stromeček (Příloha č. 28)
- hvězda – zápich do květináče (Příloha č. 29)

9.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

rozvoj poznávání a pozorování změn v přírodě - roční období; zvyšování zájmu o přírodu

Aktivity přírodovědné činnosti:

- změna ročního období podzim – zima
- charakteristické změny počasí v přírodě

9.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních i mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci

Aktivity společensko-vědní činnosti:

- četba na pokračování – Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Prosinec (Křeček, 2015, s. 107-123)
- seznámení s významnými dny: sv. Barbora (4.12), sv. Mikuláš (6.12), sv. Lucie (13.12)
- významné mezinárodní dny: 11. 12. Mezinárodní den hor

9.7 Příprava na vyučování

Cíle přípravy na vyučování:

procvičování paměti; procvičování psaní; rozvoj slovní zásoby a upevnění získaných vědomostí

Aktivity příprava na vyučování:

- opakování učiva pomocí her
- hra – Slova o závod (Holeyšovská, 2007, s. 123)

10 LEDEN

10.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů ruka – oko; rozvoj čtenářské gramotnosti a slovní zásoby; rozvíjení správného a srozumitelného vyjadřování; rozvíjení kladného vztahu ke knihám; rozvíjení dovednosti a schopnosti vyhledávat v encyklopediích; rozvíjení přátelských vztahů; zapojení dětí do společných aktivit; rozvoj vnímání reprodukováných pohádek

Aktivity odpočinkové a rekreační činnosti:

- omalovánky a kreslení – Tři králové, ptáci u krmítka, pohádkové postavy, zimní sporty, sněhuláci
- rozhovory s dětmi
- společenské hry – Pexeso maraton (Holeyšovská, 2009, s. 77)
- spontánní hry a činnosti dětí dle jejich výběru
- prohlížení knih – Encyklopedie (lidské tělo, zvířata), Atlas ptáků
- pohádky na DVD
- poslech vyprávěných pohádek na CD

10.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; rozvoj spolupráce u dětí při skupinových hrách; rozvoj správného držení těla; rozvoj fyzické zdatnosti; vedení k pochopení požadavků, kladených vychovatelem

Aktivity sportovní činnosti:

- hod koulí
- závody na lopatách - kdo dojede na lopatě z kopce nejdál; kdo dojede nejrychleji na rovině do cíle; soutěžení ve dvojicích – jeden sedí na lopatě a druhý ho tlačí do cíle
- hry dle výběru dětí
- povídání o zimních sportech – jejich pohybově- pantomimické znázornění

10.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost; rozvoj hudebně-pohybových dovedností; vedení dětí k zájmu o písně a hudbu; vedení dětí k estetickému vyjadřování a to formou recitace, zpěvu, kreslení; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD; rozvoj zájmu o literaturu – knihy; rytmická reprodukce zimní říkanky, kresbou na papír

Aktivita pracovní činnosti:

- vločka – zmizíková rezerva (Příloha č. 30)
- kresba dle říkanky – Sněhulák (Jenčková, 2013, s. 21)
- prohlížení knih o ptácích – atlasy
- přednášení básní se zimní tematikou – Zima, Mrazy, Bubák (Veberová, 1981, s. 54 - 57)
- dramatizace – hraní pohádek dle dětí ve skupinkách (výběr na dětech – pomůcek, pohádky)
- hudebně pohybová hra – Nitě
- zpěv písně – Tři králové, Datel a hůlky (Jistel, 2014, s. 12, 21)
- úprava nástěnky ve školní družině

10.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj a podpora dítěte ve zvládnání základních technik a postupů při práci s různým materiálem; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; osvojování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků při práci s různým materiálem; vytváření kladných citových vztahů při společné práci

Aktivita pracovní činnosti:

- konstrukční činnosti – závod venku ve stavění sněhuláka
- šiška - ptáček (Příloha č. 31)
- Krasotinka vločka – práce s papírem (Příloha č. 32)
- sněhulák – vystřihovánka (Příloha č. 33)
- sněhulák se stojánkem (Příloha č. 34)

10.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

rozvoj poznávání a pozorování změn v přírodě kolem sebe a v okolí; rozvíjení poznávacích procesů a vlastností při povídání o přírodě v zimě - zvířata; zvyšování zájmu o přírodu

Aktivita přírodovědné činnosti:

- péče o ptactvo v zimě
- poznávání ptáků u krmítka (pracujeme s časopisem Pastelka)
- péče o zvířata v lese – jak se o zvířata staráme

10.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních i mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci

Aktivita společensko-vědní činnosti:

- četba na pokračování – Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Leden (Křeček, 2015, s. 9 - 15)
- seznámení s významnými dny v tomto měsíci: 1. 1. Nový rok, 6. 1. Tři králové

10.7 Příprava na vyučování

Cíle přípravy na vyučování:

procvičování naučeného učiva; opakování počítání; rozšiřování slovní zásoby; rozvíjení estetického vyjadřování ve formě vyprávění; procvičování počítání do 100; rozvoj tvořivého myšlení

Aktivita přípravy na vyučování:

- malované počítání
- hra – Zakázané písmeno (Holeyšovská, 2007, s. 138)
- vyprávíme na pokračování
- BINGO – obrázkové a číselné

11 ÚNOR

11.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů ruka – oko; rozvíjení přátelských vztahů; zapojení dětí do společných aktivit; rozvoj vnímání reprodukováných písní; rozvíjení smyslů – čichu, hmatu, sluchu; vytváření vhodného prostředí pro hraní rolí; vytváření vztahu mezi dětmi, ke kolektivu, vzájemné pomoci a soutěžení; rozvoj rychlosti a postřehu

Aktivity odpočinkové a rekreační činnosti:

- hry na koberci
- společenské hry dětí
- námětové hry – na lékaře, na obchod
- poslech dětských písní na CD
- foukací fotbal na stole s brčky
- smyslová hra – Čichoun (poznaj podle čichu, co je v krabičce)
- hra Knoflíky (Holeyšovská, 2007, s. 53)
- knoflíkový komín (Kalábová, 2016, s. 57)
- kloboukový tanec (Kalábová, 2016, s. 81)
- omalovánky a kreslení – klaun, masopust, Pól – medvědi, Eskymáci, mroži, tučňáci, omalovánky z pohádky Ledové království, mandaly

11.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; rozvoj spolupráce u dětí při skupinových hrách; rozvoj správného držení těla; rozvoj fyzické zdatnosti; vedení k pochopení požadavků, kladených vychovatelem; procvičování házení a správného zacházení s míčem

Aktivity sportovní činnosti:

- dle možností hry na sněhu, stavba ze sněhu
- vycházka k lesu
- pohybové hry v tělocvičně/ venku – Na ostrůvky, Na osla (Zapaletal, 1975, s. 14, 49)
- volný pohyb dětí

11.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost; rozvoj hudebně-pohybových dovedností; vedení dětí k zájmu o písničky a hudbu; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD; rozvoj vyjadřování v písemném projevu

Aktivity estetické činnosti:

- kresba klaunů vodovými barvami (Příloha č. 36)
- literární - vytváření kresleného příběhu s vystřiženými obrázky z časopisů (Příloha č. 37)
- píseň – Mravenčí ukolébavka – píseň J. Uhlíře a Z. Svěráka
- prohlížení atlasu světa a dětského atlasu světa
- úprava nástěnky ve školní družině

11.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj a podpora dítěte ve zvládnutí základních technik postupů při práci s různým materiálem; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; osvojování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků při práci s různým materiálem

Aktivity pracovní činnosti:

- Tučňák a zima (Příloha č. 38)
- Lední máma medvědice a mládě (Příloha č. 39)
- stavba iglú z kostek cukru (Příloha č. 40)
- výroba masek na masopust nebo karneval (Příloha č. 41)

11.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

rozvíjení správných návyků v oblasti zdraví – předcházení nemocem, úrazům, péče o nemocného; rozvíjení poznávacích procesů a vlastností při povídání o životě a zvířatech, která žijí na pólu; rozvoj přírodovědného bádání u dětí; zvyšování zájmu o přírodu

Aktivity přírodovědné činnosti:

- zvířata na pólu
- život a obyvatelé severního a jižního pólu
- Jak předcházet nemocem? (Holeyšovská, 2007, s. 115)
- pokus – Vyroberte si krystaly (Brown Cynthia, 2015, s. 54-55)

11.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních i mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci; vedení dětí k rozšiřování historických znalostí o naší republice

Aktivity společensko-vědní činnosti:

- četba na pokračování – Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Únor (Křeček, 2015, s. 16 - 28)
- Seznámení s významnými dny tohoto měsíce: 2. 2. Hromnice, 14. 2. sv. Valentýn
- Významné mezinárodní a světové dny: Světový den nemocných (11. 2.), Mezinárodní den mateřského jazyka (21. 2.)

11.7 Příprava na vyučování

Cíle přípravy na vyučování:

rozvoj a rozšiřování slovní zásoby; rozvoj získaných vědomostí z vyučování; podpora rychlosti; nácvik pozornosti a koncentrace; rozvíjení poznávacích procesů a vlastností

Aktivity přípravy na vyučování:

- Bludiště, Hra na spisovatele (Pospíšilová, 2006, s. 72, 77)
- hra Jméno, město, rostlina, zvíře, věc
- křížovky a doplňovačky
- nácvik koncentrace a pozornosti – spojování bodů

12 BŘEZEN

12.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů oko - ruka; rozvoj samostatné práce dětí; podporování soutěživosti, spolupráce a zapojení do aktivit; rozvíjení kombinačních schopností při hře

Aktivity odpočinkové a rekreační činnosti:

- námětová hra na knihovnu
- závodivé hry s auty – stavba dráhy
- hry – pexesa, karty, domino, piškvorky (na papír, látce)
- kreslení dle šablon (plastové) – zvířata – farma, domácí zvířata, princezny, broučci, berušky, semínka, jarní kytky
- omalovánky a kreslení – princezny, pohádkové postavy, maxi omalovánky (pohádkové)
- měsíční plán soutěží – skládání krabiček do sirky, navlékání dřevěných perliček na šňůru za 1 minutu, skládání víček z pet láhví na sebe, kdo napíše za 2 minuty nejvíce slov na zadané písmenko, věž z kostek

12.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; rozvoj spolupráce u dětí při skupinových hrách; rozvoj správného držení těla; rozvoj fyzické zdatnosti; vedení k pochopení požadavků kladených vychovatelem; procvičování házení a správného zacházení s míčem; rozvoj koordinace pohybů ruka - oko

Aktivity sportovní činnosti:

- míčové hry – vybíjená, fotbal
- hry s papírovými kroužky – chytání na ruku nebo hůlku
- hod na cíl – do „nenajezeného“ vlka nebo lva (příprava v pracovní činnosti)
- skákání panáka

12.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost; rozvoj hudebně pohybových dovedností; vedení dětí k zájmu o písně a hudbu; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD; rozvoj vědomostí a dovedností při práci s literaturou; rytmická reprodukce zimní říkanky, kresba na papír

Aktivita estetické činnosti:

- kresba z knihy, ze které čteme (Příloha č. 40)
- kreslíme dle říkadla – slunéčko sedmítečné, kuřátko (Jenčková, 2013, s. 43)
- čtenářská dovednost – povídání o knize, knihovně, literatuře, pohádkové kvízy, poznávání pohádek podle obrázků,
- úprava nástěnky ve školní družině
- říkadlo s pohybem – Trpaslíček (Příloha č. 41)

12.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů oko – ruka; rozvoj a podpora dítěte ve zvládnání základních technik a postupů při práci s různým materiálem; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; osvojování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků při práci s různým materiálem; vytváření kladných citových vztahů při společné práci

Aktivita pracovní činnosti:

- zvířátka na prsty (Příloha č. 42)
- sněženky a jarní květiny – monotyp (Příloha č. 43)
- Nenajezný vlk – či někdo jiný (Příloha č. 44)
- výroba záložky s pokusem – chromatická knižní záložka (Brown Cynthia, 2015, s. 22-23)

12.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

rozvoj poznávání a pozorování změn v přírodě – roční období; rozvíjení poznávacích procesů a vlastností při povídání o přírodě; zvyšování zájmu o přírodu; práce s encyklopediemi a atlasy zvířat, ptactva

Aktivity přírodovědné činnosti:

- mláďata na statku a farmě (inspirujeme se časopisem Pastelka)
- pozorování ptactva
- změna ročního období zima - jaro

12.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních a mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci

Aktivity společensko-vědní činnosti:

- četba na pokračování – Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Březen (Křeček, 2015, s. 29 - 34)
- seznámení se dnem 12. 3. svátek slaví sv. Řehoř
- významné mezinárodní a světové dny: Mezinárodní den žen (8. 3.), Světový den básní a Mezinárodní den loutkového divadla (21. 3.), Mezinárodní den vody (22. 3.), Den učitelů (28. 3.)

12.7 Příprava na vyučování

Cíle příprava na vyučování:

procvičování ve čtení; rozvíjení kladných dovedností v péči o čistotu a pořádek ve vlastních věcech; rozvoj a rozšiřování slovní zásoby; osvojování již získaných nebo nových dovedností a vědomostí o knihách

Aktivity přípravy na vyučování:

- základní informace o knihách – z čeho jsou vyrobené, jaké druhy literatury existuje
- střídáme se ve čtení

- slovní hra – Řetěz slov (Holeyšovská, 2007, s. 68)
- hlídání vlastních věcí a udržování jich v pořádku

13 DUBEN

13.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů; rozvoj čtenářské gramotnosti a slovní zásoby; rozvíjení správného a srozumitelného vyjadřování; rozvíjení přátelských vztahů; zapojení dětí do společných aktivit; rozvíjení smyslového vnímání – hmat, sluch; rozvoj empatie; rozvoj pohybu a fantazie při poslechu hudby; rozvoj komunikace při společných aktivitách

Aktivity odpočinkové a rekreační činnosti:

- stavba dráhy pro auta
- hry s kuličkovou dráhou
- Kimova hra
- Roztančená zrcadla (Šimanovský, 2001, s. 100)
- vymýšlení příběhů a pohádek na bezpečnostní téma
- omalovánky a kreslení – policejní omalovánky, auta a dopravní prostředky, dětské oblíbené pohádkové postavičky (mimoň, méďa Béd'a), velikonoční omalovánky (zajíčci, vajíčka, ovečky)

13.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; rozvoj spolupráce u dětí při skupinových hrách; rozvoj správného držení těla; rozvoj fyzické zdatnosti; vedení k pochopení požadavků, kladených vychovatelem; rozvíjení rovnováhy a pomalých pohybů

Aktivity sportovní činnosti:

- jízda na koloběžce
- nácvik chůze na chůdách
- Hopík – skákačí míček (házení a chytání, hry s míčem ve dvojicích)
- hry dle výběru dětí

13.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost; rozvoj hudebně-pohybových dovedností; vedení dětí k zájmu o písň a hudbu; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD; rozvoj dramatických schopností – vžít se do herecké role; rozvoj estetického vyjadřování pomocí dramatizace

Aktivity estetické činnosti:

- kresba křídami na chodník
- Zajíc motorista (Příloha č. 45)
- Had (Příloha č. 46)
- Čarodějnice (Příloha č. 47)
- Co chybí čarodějnici – dokreslování chybějících částí těla čarodějnice a čaroděje
- dramatická a literární činnost – O rozcuchané čarodějnici Evelíně (Štanclová, 2010, s. 67)
- úprava nástěnky ve školní družině

13.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj a podpora dítěte ve zvládnání základních technik a postupů při práci s různým materiálem; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; osvojování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků při práci s různým materiálem

Aktivity pracovní činnosti:

- přání k velikonočům (Příloha č. 48)
- hadí vajíčko (Příloha č. 49)
- veselý zajíc (Příloha č. 50)
- Závodáci - auta (Příloha č. 51)

13.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

poznávat a rozvíjet vědomosti a dovednosti o rostlinách – sázení, péče o ně; rozvoj přírodovědného bádání u dětí; zvyšování zájmu o přírodu; upevňování pravidel silničního provozu; prohlubování znalosti základních dopravních značek

Aktivity přírodovědné činnosti:

- velikonoční zvyky – sázení obilí
- pozorování rostlin a otázky k rostlinám – Proč stonky rostlin rostou vzhůru a kořeny dolů? (Alibert-Kouranguine, 1987)
- pravidla silničního provozu a bezpečného chování na silnici
- pokus – Slizák: gumový sliz (Brown Cynthia, 2015, s. 98 - 99)

13.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních a mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci, rozvíjení znalostí o Velikonocích – tradicemi a zvyky souvisejícími se slavením těchto svátků jara

Aktivity společensko-vědní činnosti:

- četba na pokračování – Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Duben (Křeček, 2015, s. 35 - 43)
- významné mezinárodní a světové dny: Den ptactva (1. 4.), Mezinárodní den dětské knihy (2. 4.), Mezinárodní den památek (18. 4.), Den Země (22. 4.), Mezinárodní den tance (29. 4.)
- Velikonoce (tento rok Velikonoce vychází na duben)

13.7 Příprava na vyučování

Cíle přípravy na vyučování:

rozšiřování slovní zásoby; posilování tvořivého způsobu myšlení; rozvoj zrakového vnímání – rozlišování figur v pozadí

Aktivity přípravy na vyučování:

- soutěže ve skupinách z probraného učiva a učební látky
- rozvoj slovní zásoby – vyprávění příběhu
- rozlišování pozadí a figur – rozlišit napsaný text v přeškrtném, rozlišit několik slov přepsaných přes sebe

14 KVĚTEN

14.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů; pěstování základní dovedností při odpočinku; rozvoj dechu – dechová cvičení; podporování samostatného a srozumitelného vyjadřování dětí

Aktivity odpočinkové a rekreační činnosti:

- odpočinek venku na dece
- bublifuky – vytváření co největších bublin
- omalovánky a kreslení – mlád'átka, domácí zvířátka, maminka, motýlci, víly, relaxační omalovánky, mandaly
- rozhovory s dětmi

14.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; posilování spolupráce dětí při skupinových hrách; rozvoj správného držení těla, fyzické zdatnosti a vytrvalosti; vedení k pochopení požadavků kladených vychovatelem; rozvíjení soutěživosti a postřehu

Aktivity sportovní činnosti:

- hry s míčem – základy přehazované a vybíjené
- skákání přes švihadlo nebo lano
- přeskokování gumy (Holeyšovská, 2009, s. 107)
- hry na hřišti – kriket, petang, kuželky
- volný pohyb dětí

14.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost, tvořivost; upevňování hudebně-pohybových dovedností; posilování

hravosti, fantazie a rytmu; vedení dětí k zájmu o písničky a hudbu; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD

Aktivita estetické činnosti:

- sluníčko – pastel (Příloha č. 52)
- úprava nástěnky ve školní družině
- rytmická hra – Dostihy (Šimanovský, 2001, s. 78)
- píseň – Náušnice z třešně – J. Uhlíř a Z. Svěrák
- navlékání korálku – květina
- učíme se kreslit dle návodu : hmyz (motýli, brouci), myška, kočka, pes,

14.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; podpora dítěte ve zvládnutí základních technik postupů při práci s různým materiálem; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; osvojování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků při práci s různým materiálem

Aktivita pracovní činnosti:

- přání ke dnu matek (Příloha č. 53)
- zápich - sluníčko (Příloha č. 54)
- velká skládaná květina z papíru (Příloha č. 55)
- kočka s myší nebo pes s kostí (Příloha č. 56)

14.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

rozvoj poznávání a pozorování změn v přírodě kolem sebe a v okolí; poznávání a pozorování přírody kolem sebe a v okolí, upevňování poznávacích procesů a vlastností při povídání o přírodě; podporování přírodovědného bádání u dětí; zvyšování zájmu o přírodu

Aktivita přírodovědné činnosti:

- jarní práce na zahradě a zahrádce
- poznávání stromů podle květů a listů (prohlížíme si časopis Pastelka - květen)
- pozorování změn v přírodě

- domácí mazlíček – pes a kočka
- pokus – Pěnící sopka (Brown Cynthia, 2015, s. 42 - 43)

14.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních i mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci; vedení dětí k rozšiřování historických znalostí o naší republice

Aktivity společensko-vědní činnosti:

- četba na pokračování – Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Květen (Křeček, 2015, s. 44 - 51)
- seznámení se svátečními dny tohoto měsíce: 1. 5. svatý Filip a Jakub (Filipojakubská noc), 1. 5. Svátek práce, Den matek (druhá neděle v květnu)
- mezinárodní a světové dny: Den slunce (3. 5.), Den hasičů (4. 5.), Světový den Červeného kříže (8. 5.), Mezinárodní den rodiny (15. 5.), Mezinárodní den muzeí a galerií (18. 5.), Den otvírání studánek (31. 5.)

14.7 Příprava na vyučování

Cíle přípravy na vyučování:

rozvoj a rozšiřování slovní zásoby; koordinace ruka – oko; procvičování zrakového vnímání; rozšiřování znalostí o významu slov; vedení ke kamarádským a přátelským vztahům; upevňování návyku správného chování a dodržování pravidel při hře

Aktivity přípravy na vyučování:

- dokreslování chybějící částí obrázků – hlava kočky, části těla
- dodržování pravidel a hra „fair play“
- hra – Jedno slovo, dva obrázky (Holeyšovská, 2007, s. 35)
- četba z dětských časopisů

15 ČERVEN

15.1 Odpočinková a rekreační činnost

Cíle odpočinkové a rekreační činnosti:

rozvoj jemné motoriky; koordinace pohybů oko - ruka; rozvoj samostatné práce dětí; posilování samostatného a srozumitelného vyjadřování (popisování); pěstování základní dovedností při odpočinku

Aktivity pro odpočinkové a rekreační činnosti:

- odpočinek venku na dece
- omalovánky, kreslení – bezpečnost o prázdninách, mořský svět, piráti, lodě, zvířata ze ZOO, africká zvířata, maxi omalovánky - džungle
- rozhovory s dětmi – co nás čeká o prázdninách
- kreslení dle šablon – zvířata ze ZOO, motýli

15.2 Sportovní činnost

Cíle sportovní činnosti:

rozvoj hrubé motoriky; posilování spolupráce u dětí při skupinových hrách; rozvoj správného držení těla; posilování fyzické zdatnosti; vedení k pochopení požadavků, kladených vychovatelem; procvičování házení a správného zacházení s míčem; rozvíjení soutěživosti a postřehu

Aktivity sportovní činnosti:

- badminton, dětský tenis
- chůze na chůdách
- hry s míčem – fotbal, přehazovaná, vybíjená
- volný pohyb dětí dle jejich výběru a přání
- sportovní odpoledne na hřišti

15.3 Estetická činnost

Cíle estetické činnosti:

rozvoj jemné motoriky; posilování poznávacích procesů a vlastností – fantazie, paměť, představivost; rozvoj hudebně-pohybových a rytmických dovedností; vedení dětí k zájmu o písni a hudbu; vedení k estetické úpravě prostředí ŠD

Aktivity estetické činnosti:

- kresba křídami na chodníku
- úprava nástěnky ve školní družině
- zpěv písni a hra na rytmické Orffovy nástroje – Račí písnička (Jistel, 2014, s. 34)
- píseň – Barbora píše z tábora, Trpasličí svatba
- Poslech písni z pohádek – v rámci pohádkového projektu
- Nauč se kreslit zvířata z džungle (Curto, Rosa, 2008)

15.4 Pracovní činnost

Cíle pracovní činnosti:

rozvoj jemné motoriky; rozvoj a podpora dítěte ve zvládnání základních technik a postupů při práci s různým materiálem; koordinace pohybů oko – ruka; procvičování samostatné práce dětí dle instrukcí; osvojování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků při práci s různým materiálem

Aktivity pracovní činnosti:

- život v moři (Příloha č. 57)
- jahůdky (Příloha č. 58)
- hroch (Příloha č. 59)

15.5 Přírodovědná činnost

Cíle přírodovědné činnosti:

získávání praktických vědomostí, zkušeností ze života přírody a jejich využití k rozšíření vlastních znalostí; práce s encyklopediemi; rozvoj poznávání a pozorování změn v přírodě kolem sebe a v okolí; rozvoj přírodovědného bádání u dětí; zvyšování zájmu o přírodu

Aktivita přírodovědné činnosti:

- život v moři – mořští živočichové
- zvířata v ZOO
- úroda na našich zahrádkách
- změna ročního období jaro – léto
- Pokus
 - Pruhovaný roztok (Brown Cynthia, 2015, s. 66 – 67)
 - Bonbónová exploze (Brown Cynthia, 2015, s. 76 - 77)
 - Potápějící se chobotnice (Brown Cynthia, 2015, s. 68 - 69)

15.6 Společensko-vědní činnost

Cíle společensko-vědní činnosti:

rozvíjení znalostí o nejvýznamnějších státních a mezinárodních svátcích a významných dnech v měsíci; vedení dětí k rozšiřování historických znalostí o naší republice

Aktivita společensko-vědní činnosti:

- četba na pokračování – Příběhy dvanácti měsíců – měsíc Červen (Křeček, 2015, s. 52 - 58)
- seznámení se svátky Letnice – probíhají v měsíci květnu a červnu
- významné mezinárodní a světové dny: Den dětí (1. 6.), Mezinárodní den oceánů (8. 6.), Světový den dárců krve (14. 6.) a Světový den házené (23. 6.)

15.7 Příprava na vyučování

Cíle přípravy na vyučování:

vedení ke schopnosti vyslovit své přání; rozvoj řečových a komunikativních dovedností; upevňování pravidel bezpečnosti na komunikacích, při sportu a hře, při kontaktu s lidmi

Aktivita přípravy na vyučování:

- opakování her, které jsme v průběhu roku hráli na přání dětí
- povídání o bezpečnosti o prázdninách

16 Plán akcí a projektů ve školní družině

Během školního roku realizují vychovatelky pro děti ještě mnoho dalších akcí, které nejsou v plánu zahrnuty a které si vytvořily samy. Akce jsou rozděleny rovnoměrně a jsou do nich zapojena většinou všechna oddělení. Každá vychovatelka má na starosti určitou akci a zároveň za ni zodpovídá.

Akce jsou rozděleny ve školním roce podle měsíců. V plánu budou obsaženy jen ty, kterých se budeme s naší družinou účastnit.

Září – během měsíce je poměrně málo času. Seznamujeme se s dětmi a zároveň děti s chodem školní družiny, nové děti se seznamují s prostředím, ve kterém budou trávit svůj volný čas. V tomto období také dochází k zápisu do kroužků, které děti v družině navštěvují. Na výběr je celkem ze 17 kroužků.

Říjen – V tomto měsíci je škola zapojena do programu „Týden zdraví“, kdy se na konci tohoto týdne koná celoškolská akce „Klauniáda.“ Té se účastní rodiče s dětmi. Školní družina se zapojuje do soutěže o nejkrásnějšího namalovaného klauna. Také odpoledne na hřišti strávíme netradičními sportovními soutěžemi.

Listopad – K měsíci listopadu patří i soutěž ve zpěvu. Je velmi obtížné vybrat mezi soutěžícími tři nejlepší zpěváky. Nově navštívíme představení kouzelníka. I kriminalista přijde vyšetřit největšího zlobivce družiny.

Prosinec – Vánoční čas si zpříjemníme vánočním tvořením, seznámením s tradicemi a rukodělným projektem. A čas čekání a příprav na Vánoce nám velmi rychle uteče.

Leden – Ve studeném měsíci si můžeme malinko procestovat svět. Navštíví nás cestovatel a podělí se o své zážitky. Při cestování poznáme různé kultury a seznámíme se s lidmi a zeměmi v rámci multikulturního projektu. Též si trochu zatančíme na diskotéce a pobavíme a to všechno v pyžamu, pokud nikdo neusne. Poslední akcí v tomto měsíci bude výtvarný projekt.

Únor – Poslední studený měsíc si zpříjemníme soutěží ve hře Double a také karnevalem, na kterém se proměníme v různé postavy. Také se děti dočkají spaní v baby klubu Nekky. Zde si i zaplaveme a zařadíme ve slané vodě.

Březen – Jaké by to bylo, kdybychom si nenašli čas na naše kamarády - knížky, toho se dočkáme v Měsíci knihy a to malým projektem - Mladý čtenář. V něm se seznámíme s vybranými tituly a tak se pokusíme o napsání vlastní knihy.

V každodenním životě se setkáváme s různými problémy a situacemi, ve kterých si musíme umět poradit. K tomuto nám bude sloužit projekt zaměřený na první pomoc.

Duben – V měsíci, který je věnovaný hlavně přírodě, je v našem plánu Ekologický projekt, ve kterém se dozvíme několik informací o třídění odpadu, také si vyrobíme papír a čeká nás mnoho dalších zajímavých aktivit. Do školy za námi přijede Sférické kino. Uprostřed velké kopule zhlédneme film.

Květen – Předposlední měsíc školní docházky si zpříjemníme malováním na chodníku. Nově jsou zařazeny dva projekty: Pohádkový projekt a Náš les a jeho obyvatelé.

Červen – čekání na prázdniny si dlouhá odpoledne zpříjemníme sportováním a to tak, že si venku zasoutěžíme.

Zdroj: Celoroční plán akcí a projektů ŠD na rok 2016/2017

17 Závěr

V této bakalářské práci se mi podařilo vytvořit Plán výchovně vzdělávací činnosti pro děti druhé třídy školní družiny. V práci jsou sestavené a pospané zájmové aktivity, které se v průběhu školního roku dají s dětmi realizovat. Práce obsahuje obsáhlou část příloh, ve kterých jsou podrobně popsány jednotlivé aktivity a činnosti. Tyto přílohy jsou doplněny i o fotodokumentaci ukázkových prací, které budou vytvořeny s dětmi během školního roku.

Pro využívání v praxi doporučuji nejdříve si činnosti a aktivity vyzkoušet nebo připravit. Plán se může také obohatit i o další aktivity, které nejsou v bakalářském projektu uvedeny např. výtvarné soutěže, sportovní soutěže, turnaje a jiné aktivity. Plán je vhodný i pro děti různých věkových skupin, lze jej upravit jen pro danou věkovou skupinu.

Cílem práce bylo sestavit plán činností pro oddělení školní družiny, podle kterého se bude po jeden rok postupovat a který je možné dále rozpracovat pro následující období.

Plán školní družiny je zaměřen na tradice a svátky, které se slaví v průběhu roku, aby si děti uvědomily. Další činnosti, na které se v práci zaměřuji, je převážně estetická a pracovní činnost. Seznámení a práce s různým materiálem, barvami, látkami a jiným materiálem a také výtvarnými technikami.

18 Seznam zkratk

aj. a jiné

atd. a tak dále

např. například

ŠD školní družina

tj. to je

tzv. tak zvané

ZŠ základní škola

19 Seznam literatury

- ALIBERT-KOURAGUINE, D., a kol., 1987. *Řekni proč: encyklopedie otázek a odpovědí*. 1. vyd. Praha: Albatros. 111 s. 13-791-87 14/46.
- BALKOVÁ, K., 2010. *Náměty pro školní družinu. Deset projektů s konkrétními činnostmi*. 2. vyd. Praha: Portál. 152 s. ISBN 978-80-7367-802-9.
- Barff, U., Burkhardt, I., Maier, J., 1993. *Das große farbige Bastelbuch für Kinder*. 1. vyd. Falken. 224 s. ISBN 9783806842548.
- BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDA, R. *Jedním tahem – uvolňovací grafomotorické cviky*. Praha: Dys – centrum.
- BERNATOVÁ, E., 2016. *Omalovánky první pomoci*. 1. vyd. Praha: IV - nakladatelství. 68 s.
- BERNATOVÁ, E., 2012. *První pomoc není věda*. 1. vyd. Praha: IV - nakladatelství. 60 s.
- BEZDĚK, F., SPÁČIL, F., HEFKOVÁ, M. a kol. *Interaktivní rozvoj klíčových kompetencí: metodika a aktivity v průřezových tématech: osobnostní a sociální výchova a multikulturní výchova*. Fryšták: Dům Ignáce Stuchlého SKM, 2008. ISBN 978-80-254-1956-4.
- BLÁHA, V., a kol., 1984. *Výchovně vzdělávací činnost ve školní družině. Příručka pro práci vychovatelek*. 1. vyd. Praha: SPN. 128 s. 14-365-84.
- BROWN, CYNTHIA L, 2015. *Úžasné chemické pokusy v kuchyni*. 1. vyd. Brno: Edika. 122 s. ISBN 978-80-266-0639-0.
- CURTO, Rosa M., 2008. *Nauč se kreslit*. 1. vyd. Praha: Knižní klub. 96 s. ISBN 978-80-242-2132-8.
- DOLEJŠKOVI, L.a J., 2011. *Papírové hrátky zima*. Lika klub: Praha. 74 s. ISBN 978-80-86069-68-5.
- DURLAK, J. A., & WEISSBERG, R. P., 2007. *The impact of after-school programs that promote personal and social skills*. Chicago, IL: Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. 50 s.

- FIALOVÁ, B., 2015. *Portfolio praxe – Vychovatelská praxe I.* 19 s.
- FIALOVÁ, B. Soukromý archiv autorky. *Vlastní metodický zásobník – Jaro, Velikonoce, Vánoce, Zima, Her.*
- FIALOVÁ, B. Soukromý archiv autorky. *Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.; Podzim II.; Léto; Zvířata; Den matek, Mezinárodní den žen, Den otců, Valentýn.*
- FIALOVÁ, B. Soukromý archiv autorky. *Vlastní metodický zásobník – Básní a literárních textů; Hudební činnosti.*
- FIALOVÁ, B. Soukromý archiv autorky. *Zásobník výtvarných materiálů – Zima – Život na pólech.*
- HÁJEK, B., a kol., 2007. *Jak vytvořit vzdělávací program pro školní družiny.* 1. vyd. Praha: Portál. 128 s. ISBN 978-80-7367-233-1.
- HÁJEK, B., PÁVKOVÁ, J., a kol., 2011. *Školní družina.* 3. vyd. Praha: Portál. 152 s. ISBN 978-80-8367-900-2.
- HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ J., 2011. *Pedagogické ovlivňování volného času – trendy pedagogiky volného času.* 2. vyd. Praha: Portál. 240 s. ISBN 978-80-262-0030-7.
- HOLEYŠOVSKÁ, A., 2009. *Zájmová činnost ve školní družině.* 1. vyd. Praha: Portál. 232 s. ISBN 978-80-7367-586-8.
- HOLEYŠOVSKÁ, A., 2007. *Rok ve školní družině.* 2.vyd. Praha: Portál. 168 s. ISBN 978-80-7367-341-3.
- HÜBERS-KEMINK, I., KOTTKE, W, 1999. *Velká kniha pro malé mistry: pro děti od 3 let.* Praha: Ikar. 111 s. Edice Beruška. ISBN 80-7202-478-7.
- Informatorium 3-8. Praha: Portál, 2012, 19 (9) ISSN: 1210-7506
- JENČKOVÁ, E., 2011. *Podzim a zvířátka.* 1. vyd. Hradec Králové: Tandem. 56 s. ISBN 978-80-86901-11-4.

JENČKOVÁ, Eva, 2013. *Hudba v současné škole: Rytmy zimy 1. díl.* 2. vyd. Hradec Králové: Tandem. 56 s. ISBN 978-50-56901-02-5.

JENČKOVÁ, Eva, 2013. *Hudba v současné škole: Tóny jara 1. díl.* 4. vyd. Hradec Králové: Tandem. 52 s. ISBN 978-80-86901-15-2.

JISTEL, P., 2014. *Kolotoč her, písní a říkadel.* 1. vyd. Praha: Muzikservis. 56 s. ISBN 979-09-0040-272-1.

JUKLÍČKOVÁ-KRESTOVSKÁ, Z., a kol., 1989. *Pohybové hry dětí předškolního věku: Učebnice pro 2.-4. roč. stř. pedagog. škol stud. obor Učitelství pro mateřské školy a pomocná kniha pro učitelky mateřských škol.* 3. vyd. Praha: SPN. 310 s. ISBN 80-04-24497-1.

KALÁBOVÁ, N., 2016. *Hry plné nápadů a fantazie: do klubovny i do přírody.* 1. vyd. Praha: Portál. 152 s. ISBN 978-80-262-1005-4.

KIPP, A., 2000. *Veselé velikonoce: velikonoční zvířátka z papíru: s předlohou v originální velikosti.* Ostrava: Anagram. 32 s. Topp. ISBN 80-902732-3-8.

KRICSKOVICS, Z., SEBŐK, Z., KRUSKAL, L., VASS ILDIKÓ, H., 2015. *Origami pro děti.* Přeložil Gyula MAGYAR. Dubicko: INFOA. INFOA dětem. ISBN 978-80-7240-961-7.

KRČEK, J., 2015. *Příběhy dvanácti měsíců.* 1. vyd. Praha: Albatros. 128 s. ISBN 978-80-00-04104-9.

KULHÁNKOVÁ, A., 2008. *Kreslíme a hrajeme si ve školní družině.* 1. vyd. Praha: Portál. 128 s. ISBN 978-80-7367-394-9.

KULHÁNKOVÁ, E., 2010. *Hudebně pohybová výchova: metodická příručka pro hudební výchovu ve škole.* 3. vyd. Praha: Portál. 136 s. ISBN 978-80-7367-730-5.

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D., 2006. *Vývojová psychologie.* 4. vyd. Praha: Grada. 368 s. ISBN 978-80-247-1284-0.

MIKOŠKA, Z., 2015. *Organizační řád školy: 40. Úplata ve školní družině.*

MIKOŠKA, Z., 2012. *Školní vzdělávací program pro školní družinu.*

- MIKOŠKA, Z., 2015. *Výroční zpráva o činnosti školy*.
- MIKOŠKA, Z., 2016. *Vnitřní řád školní družiny*.
- Pastelka*. Třebíč: YASCHICA, 2016, 17 (2, 4, 5, 8, 9, 10). ISSN 1212-6462.
- PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., HRDLIČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A., 2002. *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha: Portál. 231 s. ISBN 80-7178-711-6.
- PEDEVILLA, P., 2000. *Veselá zvířátka z džungle: z barevného tvrdého papíru a vlnité lepenky*. České vyd. Ostrava: Anagram. 32 s. Edice Topp. ISBN 80-86331-01-6.
- POKORNÁ, V., 2000. *Rozvoj vnímání a poznávání*. 1. vyd. Praha: Portál. 88 s. ISBN 80-7178-400-1.
- POSPÍŠILOVÁ, Z., 2006. *Hádanky a hříčky nejen se slovíčky: hádanky, počítání, veselé malování, hříčky se slovíčky*. 1. vyd. Praha: Portál. 103 s. ISBN 80-7367-070-4.
- Receptář prima nápadů*. Praha: TARSAGO, 2016 27(3). ISSN 1213-8355.
- SCHMITT, G., 2001. *Barevný podzim: motivy z papíru*. 1. vyd. Přeložil Petra Langrová Ostrava: Anagram. 32 s. Topp. ISBN 80-86331-58-X. 0
- SCHRÖDER, M., VOGEL, M., 2004. *Papírové masky*. Ostrava: Anagram. Přeložil: Langrová Petra. 32 s. Topp. ISBN 80-7342-020-1.
- Sluníčko*. Praha: Tarsago, 2016, 48(4). ISSN 0231-7222.
- Speciál Receptáře - Jarní inspirace*. Praha: Reader's Digest Výběr, s.r.o., 2009 (1). ISSN 1802-0585.
- SVĚRÁK, Z., UHLÍŘ, J., 2013. *Dětem*. 1. vyd. Praha: Fragment. 352 s. ISBN 978-80-253-1949-9.
- ŠIMONÍKOVÁ, A., kolektiv autorů, 2016. *Celoroční plán akcí a projektů ŠD na rok 2016/2017*.
- ŠIMANOVSKÝ, Z., 2001. *Hry s hudbou a techniky muzikoterapie ve výchově, sociální práci a klinické praxi*. 2. vyd. Praha: Portál. 246 s. ISBN 80-7178-557-1.
- ŠOTTNEROVÁ, D., 2006. *Léto a podzim*. 1. vyd. Olomouc: Rubico. 126 s. ISBN 80-7346-066-1.

ŠOTTNEROVÁ, D., 2005. *Adventní čas*. 1. vyd. Olomouc: Rubico. 118 s. ISBN 80-7346-050-5.

ŠOTTNEROVÁ, D., 2008. *Vánoce: původ, zvyky, koledy, hry a náměty*. 3. vyd. Olomouc: Rubico. 119 s. ISBN 978-80-7346-090-7.

ŠOTTNEROVÁ, D., 2005. *Zima*. 1. vyd. Olomouc: Rubico. 119 s. ISBN 80-7346-059-9.

ŠOTTNEROVÁ, D., 2007. *Jaro: zvyky, obyčeje, náměty, návody, pohádky, příběhy a hry*. 1. vyd. Olomouc: Rubico. 128 s. ISBN 978-80-7346-074-7.

ŠOTTNEROVÁ, D., 2004. *Velikonoce: původ, zvyky, hry, pohádky, návody a náměty*. 2. vyd. Olomouc: Rubico. 125 s. ISBN 80-7346-044-0.

ŠTANCLOVÁ, E., 2010. *Pohádky a hry z kouzelné skříně*. 1. vyd. Praha: Portál. 152 s. ISBN 978-80-7367-554-7.

TÄUBNER, A., 2000. *Prázdniny u moře: obrázky do oken a na stěny, závěsné figurky a ornamenty*. České vyd. Ostrava: Anagram. Edice Topp. ISBN 80-86331-02-4.

TÄUBNER, A., 2012. *Veselá zvířátka z papíru II: figurky z harmonik a vějířů*. 2. vyd. Přeložil Petra Langrová. Ostrava: Anagram. 32 s. Topp. ISBN 978-80-7342-255-4.

VEBEROVÁ, Eva, 1981. *Soubor textů k literární výchově v mateřské škole*. 1. vyd. Praha: SPN. 288 s. 14-418-81.

ZAPLETAL, Miloš, 1975. *Encyklopedie her: 1000 her v tělocvičně, na hřišti, na louce, ve městě, v terénu, v místnosti*. 2. vyd. Praha: Olympia. 243 s.

JK Websites, 2010. Základní škola Zlín, Křiby 4788, příspěvková organizace. In: JK Websites [online]. 5. 12. [cit. 10. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.zskriby.zlinedu.cz/>

20 Přílohy

Příloha č. 1

Popis aktivity **Batůžek**

Pomůcky: barevné papíry, fixy, propiska (pero, tužka)

Tato aktivita je zaměřena na vyjádření vlastních pocitů a přání. Důležité je, aby ten, kdo tuto aktivitu provádí, si z ní vyvodil reflexi. Vyvaroval se toho, čeho se děti bojí, nebo co by moc nechtěly dělat.

Postup:

1. Na barevný papír si nakreslíme batoh – musí ale mít velkou kapsu, dvě malé kapsy a taky cedulku se jménem.
2. Kdo má batoh nakreslený, tak si ho podepíše.
3. Do velké kapsy napíše svá přání – co si přejí v ŠD.
4. Do malých kapes napíše – Na co se těší a to, z čeho mají strach.
5. Společně si pak sedneme do kruhu a povídáme si o všem, co tam děti napsaly.

Zdroj: Bezděk, F., Spáčil, F., Hefková, M. a kol. *Interaktivní rozvoj klíčových kompetencí: metodika a aktivity v průřezových tématech: osobnostní a sociální výchova a multikulturní výchova*. Fryšták: Dům Ignáce Stuchlého SKM, 2008. ISBN 978-80-254-1956-4.

Příloha č. 2

Hry v družstvech na rychlost – s obručemi, s míčem, s kroužky (v zástupu)

Pomůcky: obruče, míče, kroužky, kužel (značka)

Děti se rozdělí do dvou družstev, která si nastoupí do zástupu za sebou. Řady mezi sebou soutěží, která bude rychlejší ve vykonání zadaných pohybů.

Soutěžení s obručí:

- dokoulení obruče až ke kuželu a zpátky
- proskákání obručí až ke kuželu a zpět běh
- běh s obručí tam i zpět
- točení obručí na ruce a rychlá chůze ke kuželi tam i zpět
- celá řada si podá ruce a snaží se prolézt obručí a obruč předat až na konec, ale nesmí se rozpojit, anebo si jinak pomáhat jinou částí těla.

Soutěžení s míčem: (vždy tam i zpět)

- podávání míče tam a zpět při širokém stoji rozkročném – mezi nohama, nad hlavou, po levém boku, po pravém boku
- běh s míčem ke kuželu
- driblování ke kuželu a zpět
- koulení míče ke kuželu, běh zpět
- běh ke kuželu a hod na koš

Soutěžní hry můžeme přizpůsobit vždy k tomu, jakou pomůcku budeme mít na hřišti.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník her.

Příloha č. 3

Kresba zážitků z prázdnin

Technika: kresba

Pomůcky: A4 tvrdý bílý papír, pastelky, fixy, voskovky

Postup:

1. Každý dostane tvrdý bílý papír A4. Podepíše si ho z druhé strany.
2. Na papír děti nakreslí svůj nejlepší zážitek z prázdnin. Nemusí to být jen jeden zážitek, ale mohou papír rozdělit na více částí a nakreslit více zážitků.
3. Poté si s dětmi o zážitcích budeme povídat – Kde byly, co tam dělaly, jestli si něco přivezly, Kdo tam s nimi byl?

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Příloha č. 4

Hudebně pohybová činnost – Kozel a Strašák

Pomůcky: široká guma spojená do kruhu, Orffovy nástroje, plyšák kozel

Postup:

1. Pomocí nápodoby se naučíme obě sloky písničky. Pro zapamatování zopakujeme dvakrát až třikrát.
2. Děti si nastoupí do kruhu a chytí se gummy, kterou drží oběma rukama.
3. Rukama točí, jako když se jede na kole.
4. Jedno dítě je strašák a stoupne si doprostřed. Strašák má na svém těle připevněny Orffovy nástroje a vydává na ně různé zvuky. (Motivace – strašák straší na poli a musí vydávat různé zvuky, aby vyplašil zvířata, která by úrodu zničila.)
5. Sladíme zpěv s pohybem a píseň zopakujeme několikrát pro zapamatování.

6. Na poslední slabiku musí strašák ukázat, kdo ho uprostřed vystřídá.

Zdroj: Jenčková, E., 2011. *Podzim a zvířátka*. 1. vyd. Hradec Králové: Tandem. 56 s. ISBN 978-80-86901-11-4.

Příloha č. 5

Práce s pohádkou – O kouzelném slovíčku (Pohádky a hry z kouzelné skříně)

Tato pohádka je vhodná při sestavování pravidel ve třídě, která budeme s dětmi sestavovat společně.

Přečtu dětem pohádku O kouzelném slovíčku. Pak si budeme s dětmi povídat o tom, jaké kouzelné slůvka znají a jestli je používají. Používají je, ale kdy? Nezapomínáme na ně? Naučíme se Kouzelné rozpočítadlo, které využijeme při hře Na kamarády, která je součástí práce s pohádkou. Hru si zahrajeme a snažíme se, aby se vystřídalo, co nejvíce děti.

Zdroj: ŠTANCLOVÁ, E., 2010. *Pohádky a hry z kouzelné skříně*. 1. vyd. Praha: Portál. 152 s. ISBN 978-80-7367-554-7.

Příloha č. 6

AKTOVKA do školy

Technika: Práce s papírem a nůžkami, stříhání, lepení

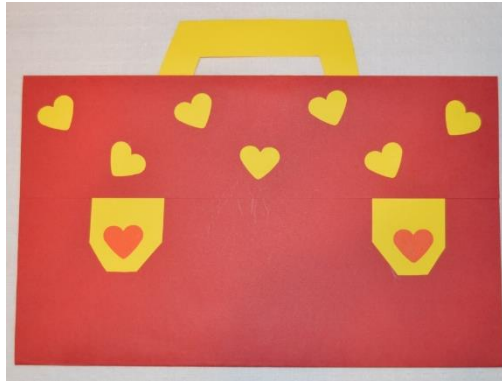
Pomůcky: barevné papíry A3, zbytky papírů, nůžky, lepidlo, tužka, vyrážecíky, pastelky, fixy

Postup:

1. Papír velikosti A3 přeložíme na 3 části (větší a menší část)
2. Na papír si obkreslíme šablonu ucha tašky a přezky.
3. Ucho a přezky nalepíme na aktovku a aktovku dozdobíme.

Aktovku můžeme dozdobit různými technikami. Můžeme si techniku připravit anebo se na ní domluvíme s dětmi.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Obrázek 1 - aktovka

Příloha č. 7

SLUNÍČKA – Skupinová práce

Technika: Skupinová práce, práce s papírem, lepení, stříhání

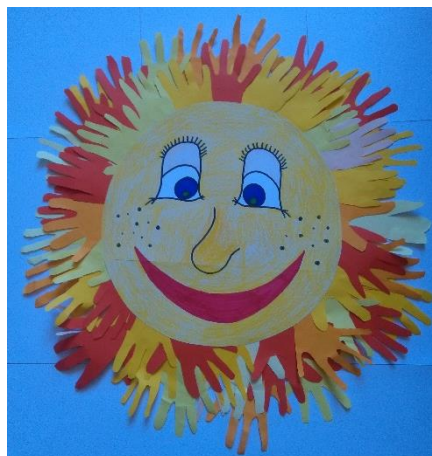
Pomůcky: tvrdý papír, měkké barevné papíry, tužky, nůžky, lepidla, pastelky, fixy

Postup:

Děti rozdělíme do skupin, pokud jsou to děti, které se zvládnou rozdělit do skupin, tak je necháme, aby se do skupin rozdělily samy, dle svého výběru. Vše jim vysvětlíme a popíšeme.

1. Rozdáme dětem všechny pomůcky, které budou potřebovat a vyberou si své pracovní místo.
2. Děti si obkreslí ruce a vystříhnou. (ruku, alespoň dvakrát)
3. Společně nakreslí kulatý tvar (obličej) sluníčka a nakreslí sluníčku obličej.
4. Obkreslené a vystřížené ruce se budou lepit na obličej slunce z druhé strany

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Obrázek 2 – Sluníčka, skupinová práce

Příloha č. 8

HROZNY – Hroznové víno

Technika: vosková rezerva

Pomůcky: papír A4, šablona, vodové barvy, voskovky, štětce, ubrus, kelímek na vodu

Postup:

1. Obkreslení šablony tužkou na papír.
2. Bílou voskovkou děláme na papír kuličky hroznů. Zvýrazníme tím jednotlivé části hroznů – kuličky a listy.
3. Takto připravený papír si natřeme vodovou barvou. (pěkně z papíru vystoupí voskovka)
4. Po natření vodovou barvou necháme zaschnout.
5. Po celém procesu vše vystříháme a podepíšeme.

Vystřižené víno můžeme nalepit na barevný papír, anebo si můžeme na nástěnce udělat vinici.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Obrázek 3 - hrozny

Příloha č. 9

Řepa

Technika: otiskování řepy a dokreslování

Pomůcky: temperové barvy, štětce, kelímek, papír A3, ubrus, nůž, prkýnko na krájení

Postup:

Nejdříve si s dětmi o řepě něco povíme. Jaké jsou druhy řepy, k čemu slouží aj. Můžeme si zahrát i pohádku O řepě.

1. Opatrně rozřízneme řepu.
2. Natřeme barvou a otiskneme na papír A3 a necháme zaschnout.
3. Po zaschnutí dokreslíme temperou listy.

Po zaschnutí vystříhneme a nalepíme na barevný papír.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Příloha č. 10

Dřevo-nos

Pomůcky: lavice

Postup: Děti si sednou do lavice. Obě ruce si na ni polož. Vychovatelka říká dětem dva pokyny, které různě střídá:

- dřevo – pokud řekne dřevo, děti mají obě ruce na lavici
- nos – pokud řekne slovo nos, děti obě ruce přemístí na nos

Slova vychovatelka střídá. Pokud se některé dítě splete nebo udělá chybu, vypadává ze hry a pomáhá hlídat, jestli se někdo nesplete. Hra se může postupně zrychlovat.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník her.

Příloha č. 11

Listy

Na vycházce s dětmi si nasbíráme spadané listy. Nemusíme si ale všimnout jen listů, ale můžeme sbírat i podzimní plody (kaštany, žaludy, jeřabiny,...).

Technika: frotáž

Pomůcky: hedvábný papír a kancelářský papír velikosti A4, voskovky, listy

Postup:

1. Na papír naskládáme listy.
2. Přikryjeme je hedvábným papírem a uhladíme rukou.
3. Voskovkami různých barev přejíždíme po hedvábném papíru. (na papír se otisknou žilnatiny listů)
4. Když je papír hotový, tak jej odložíme.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Příloha č. 12

Na tý louce zelený

Nejdříve si s dětmi zazpíváme celou písničku, pokud ji někdo nezná, tak se ji velmi rychle naučí. Při zpěvu písni určím, která část písni se nebude zpívat. V tu chvíli musíme zpěv nahradit ukázáním na nějaký předmět. Například se nebude zpívat slovo „zelený“, místo toho musí děti ukázat na tabuli, květinu nebo něco zeleného. Postupně přidáváme další a další slova z písni. Ostatní slova se však musí zpívat.

Zdroj: KULHÁNKOVÁ, E., 2010. *Hudebně pohybová výchova: metodická příručka pro hudební výchovu ve škole*. 3. vyd. Ilustrovala Patricie KOUBSKÁ. Praha: Portál. 136 s. ISBN 978-80-7367-730-5.

Příloha č. 13

Podzimní okénko a frotáž listů

Pomůcky: barevný měkký papír A4, šablona okénka, lepidlo, nůžky, tužka

Postup:

1. Papír A4 si přeložíme po delší straně na polovinu.
2. Na papír obkreslíme připravenou šablonu okénka.
3. Vystříhneme.
4. Okénko otevřeme a nalepíme na hedvábný papír, na kterém máme frotáží a voskovkami zvýrazněné listy.
5. Když máme okénka hotová, podepíšeme a vystavíme je.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Obrázek 4 – podzimní okénko a frotáž listů

Příloha č. 14

Ježek

Technika: Kombinovaná – práce s papírem

Pomůcky: zbytky barevných papírů různých odstínů (hnědý, šedý, černý), papír tělové barvy, šablona na tělo ježka, černý fix, lepidlo

Postup:

1. Obkreslíme si tělo ježka a vystříhneme.
2. Ze zbytků papíru si nastříháme špičaté trojúhelníčky (bodliny ježka).
3. Při dostatku nastříhaných bodlin je lepíme ježkovi od konce jeho tělíčka až po hlavu. Bodliny můžeme lepit různě přes sebe.
4. Když máme nalepené celé tělíčko, dokreslíme ježkovi očko, nos a pusku.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim II.

Obrázek 5 - ježek

Příloha č. 15

Plody podzimu - kaštiny a žaludy

Technika: tupování houbičkou, dokreslování

Pomůcky: tvrdý papír A4, temperové barvy, houbičky na nádobí (nastříháme na menší kousky), nádoba na temperové barvy, štětec, nůžky, tužka, lepidlo, černý fix

Postup:

1. Na celý tvrdý papír A4 nanese barvu (odstíny zelené a hnědé) pomocí houbičku – houbičku otiskujeme.
2. Papír necháme zaschnout.
3. Na papír si obkreslíme šablony kaštanů a žaludů, vystříhneme.
4. Vystřižené části slepíme dohromady a dokreslíme černým tenkým fixem.

Pokud jsou ve třídě šikovné děti, mohou si kaštan a slupku kaštanu nebo žalud nakreslit samy. Pokud si děti udělají více kaštanů a žaludů, můžeme je nalepit na provázek a udělat si podzimní závěs.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Obrázek 6 – žaludy a kaštiny

Příloha č. 16

Sovička – záložka

Technika: Kombinovaná – práce s papírem, stříhání a lepení

Pomůcky: barevné papíry, šablony, nůžky, tužky, fixy

Postup:

1. Na barevné papíry si obkreslíme šablony.
2. Šablony vystříháme a slepíme dohromady.
3. Sovičce dokreslíme fixou části těla.
4. Vystříhneme si proužek papíru, který nalepíme na sovu zezadu, aby se dala použít jako záložka do knížky.

Šikovné děti si mohou sovičku taky nakreslit podle své představy. Mohou si jich případně udělat více. Na sovičku nemusíme lepit proužek papíru. Pokud nepřilepíme křídla sovy celé, tak je můžeme dávat mezi listy papíru.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim II.

Obrázek 7 – sovička záložka

Příloha č. 17

Ježek – zápich do květináče

Technika: práce s papírem

Pomůcky: hnědý tvrdý papír, světlý tělový papír, nůžky, lepidlo, tužka, černý fix, šablony, mašličku

Postup:

1. Obkreslíme si šablony ježka na papíry a vystříháme je.
2. Tělo ježka nalepíme do velké části bodlin ježka.
3. Na tělo dokreslíme oči, čumáček a pusku.
4. Ježka nalepíme na špejli.
5. Na špejli navážeme mašličku.

Zdroj: Schmitt, G., 2001. *Barevný podzim: motivy z papíru*. 1. vyd. Přeložil Petra Langrová
Ostrava: Anagram. 32 s. Topp. ISBN 80-86331-58-X.

Obrázek 8 – ježek záložka

Příloha č. 18

Tiskání koleček

Technika: otisk ruliček

Pomůcky: temperové barvy, miska na barvu, rulička od sáčků a pásky z pokladny (můžeme získat v obchodě), hedvábný papír velikosti A3, ubrus, špejle

Postup: Připravíme si všechny pomůcky. Na hedvábný papír budeme tisknout kolečka. Ruličku namáčíme do misky s barvou a otiskneme na hedvábný papír. Můžeme střídat různé velikosti koleček (stačí střídat ruličku pokladní a od sáčku). Před otiskem na papír si dáваме pozor, v ruličce se může vytvořit bublina, která by se nám hezky neatiskla a místo kolečka bychom měli puntík, což nechceme. Když máme papír na tiskání, podepíšeme a necháme zaschnout.

Papír si připravíme na lampión, který budeme vyrábět v pracovní činnosti.

Příloha č. 19

Barevné listy

Technika: práce s papírem, vystřihování

Pomůcky: barevné papíry, nůžky (manikérové, normální), lepidlo

Postup:

Děti so obkreslí na papír různé barvy dva listy. Jeden list bude celý, to znamená, že si ho dítě obkreslí bez dírek – bude sloužit jako podkladový list. Druhý list si musí dítě obkreslit i s dírkami, které bude vystřihovat. Oba listy se vystřihnou. Druhý list, který byl pracnější, na vystřihnutí, se nalepí na list, který je celý (bez dírek). Hotový list podepíšeme a vystavíme.

Listy použijeme na výzdobu oken a také třídy.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Obrázek 9 – barevné listy

Příloha č. 20

Lampión

Technika: Prostorová tvorba

Pomůcky: tvrdý papír A3, proužek papíru, nůžky, lepidlo, sešívačka, kulatá krabička od taveného sýru, hedvábný papír s kolečky (připraven z estetické činnosti)

Postup:

Na papír velikosti A3 obkreslíme šablonu – rámeček, který nám bude sloužit jako opora pro celý lampión. Rámeček si vystříhneme. Hedvábný papír s kolečky, který jsme si připravili už předem, tak si ho nalepíme na rámeček. Kulatou krabičku od sýru do lampiónu a secvakneme sešívačkou. Okraj lampiónu slepíme lepidlem a nahoru lampiónu přiděláme ucho, za které se bude lampión držet.

Pak stačí dát do lampiónu svíčka a můžeme vyrazit na lampiónový průvod.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim I.

Obrázek 10 – lampion

Příloha č. 21

Skřítek Podzimníček

Technika: práce s papírem

Pomůcky: barevné papíry, nůžky, tužka, lepidlo, fixy, vyrážačka na papír vzor list

Postup:

Z papíru A4 uděláme čtverec a přebytečný papír ustříhneme. Čtverec rozložíme a strany přeložíme ke středové čáře. Vznikne nám takový trychtýř. Širší špičku ohneme a slepíme dozadu, aby nám vznikla taková špičatá (trojúhelníková) čepice. Na velkého skřítku si vystříhneme z tělového papíru kulatou hlavu a nalepíme do čepice a dokreslíme fixami obličej. Čepici si pak dozdobíme jakkoliv barevnými vyraženými lístky. Ohnuté části čepice nalepíme lepidlem, aby se nehýbaly.

Ze zbytků papírů můžeme vytvořit malou čepici skřítku. Čepice se liší tím, že se do malé čepice nevlepuje kulatá hlavička, ale obličej se dokresluje do širší části čepice (u velké čepice jsme tuto část ohýbali dozadu).

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Podzim II.

Obrázek 11 – skřítek Podzimníček

Příloha č. 22

Martinův koník

Technika: prostorová tvorba, práce s papírem

Pomůcky: tvrdý papír, barevné papíry, nůžky, tužka, lepidlo, černý fix a fixy

Postup:

Nejdříve si obkreslíme šablony – tělo, hlavu a ocas koně. Vše vystřihneme. Na ocas a hlavu si vystříháme malé, úzké zuby, abychom naznačili hřívu a ocas. Kulaté tělo si přeložíme na polovinu a ohybu vystřihneme krátké dvě díry, aby se do nich daly zasunout hlava a ocas. Aby nám tyto dvě části nevypadávaly, tak je přilepíme k jedné straně těla.

Na tělo můžeme koníkovi nalepit sedlo, které si můžeme fixami dozdobit. Sedlo nemusíme jen lepit, ale můžeme si ho tam jen dokreslit pastelkami nebo fixami.

Zdroj: Šottnerová, D., 2005. *Adventní čas*. 1. vyd. Olomouc: Rubico. 118 s. ISBN 80-7346-050-5.

Obrázek 12 – Martinův koník

Příloha č. 23

Kresba čerta, Mikuláše a anděla

Technika: kresba barvami (vodové, temperové)

Pomůcky: A3 bílý tvrdý papír, štětce, ubrus na stůl, kelímek na vodu, temperové nebo vodové barvy, černý fix, nůžky, barevný papír

Postup:

Na papír velikosti A3 si děti nakreslí vodovými nebo temperovými barvami postavu čerta, Mikuláše nebo anděla. Děti nemusí kreslit jen jednotlivce, ale mohou nakreslit jejich celou skupinu (všech tří postav). Postavu/y necháme zaschnout a černým fixem zvýrazníme detaily postavy. Postavy můžeme vystříhnout a nalepit na barevný papír.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Zima.

Příloha č. 24

Co si přeji od Ježíška – koláž z časopisů a letáků

Technika: Koláž z novin, letáků a časopisů

Pomůcky: barevný papír, fixy, ozdobné nálepky, vyrážičky, letáky, noviny a časopisy, lepidlo, nůžky, třípytivé tužky

Postup:

Děti si vyberou barevný papír, který si ozdobí nálepkami, vyraženými ozdobami z vyřázeček, fixy, třpytivými tužkami. Pak si děti v časopisech, letácích s věcmi vystříhají to, co by si přáli na Vánoce pod stromeček. Mohou to děti doplnit komentářem, jak by to mělo vypadat nebo jak by to mělo být jiné. Děti nemusí lepit jen to, co by si přály dostat doma pod stromeček, ale například, co by mohly dostat do družiny pod vánoční stromeček.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Vánoce.

Příloha č. 25

Hra koled na „boomwhackers“ a barevné zvonky

Pomůcky: barevné noty (dají se koupit nebo si je můžeme sami vytvořit sami podle zpěvníků), „boomwhackers“, barevné zvonky.

Děti se při hraní střídají. Mohou hrát po skupinách.

Příloha č. 26

Vánoční dečka

Technika: práce s látkou a barvami na textil

Pomůcky: látka, barvy na textil, štětce, brambory, vykrajovátko na perníky (malá velikost), nůž, podložka, větvička smrku nebo jedličky, žehlička, pečicí papír

Postup:

Na stůl si připravíme podložku, kterou podepíšeme, aby si děti pak ubrousky poznaly. Látku si po okrajích mohou děti natřepit – dečka bude nazdobenější. Větvičku od smrku si natřeme barvou na textil a obtiskneme na látku. Můžeme potom dozdobit tiskátkem vytvořeným z bramboru například zvonečkem, nebo čím koliv jiným. Můžeme dokreslit i nějaké detaily fixem na textil. Barvu necháme dobře zaschnout. Po zaschnutí přikryjeme ozdobenou látku pečicím papírem a přejedeme žehličkou. Barva se tak zafixuje a jen tak se nesloupne.

Pereme: v ruce zhruba na 40°C . Po přeprání zase přežehlíme teplotou na hedvábí.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Vánoce.

Obrázek 13 – vánoční dečka

Příloha č. 27

Vánoční přání – stromeček a zvoneček

Technika: papírové tkaní

Pomůcky: barevné tvrdé papíry, bílý tvrdý papír (21,3 X 11 cm), lepidlo, nůžky, tenké proužky barevného papíru, řezací nůž, tenké barevné fixy, nálepky vloček nebo hvězdiček, šablony stromeček a zvoneček, pravítko, tužka

Postup:

Obkreslíme si šablonu zvonečku nebo stromečku a vystříhneme. Do vystřižené šablony řezacím nožem nařezeme svislé nebo vodorovné čáry. Mezi čárami tkáme tenkými barevnými proužky, které nám postupně vytvoří barevnou šachovnici. Musíme vyplést celý stromeček nebo zvoneček. Když máme vypleteno, na okrajích zalepíme a přebytečné kousky papíru ustříhneme. Na bílý proužek papíru nalepíme na okraj vypletený zvoneček nebo stromeček a dozdobíme nálepkami. Na druhou polovinu papíru napíše tenkou barevnou tužkou básničku a popřejeme Veselé Vánoce.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník - Vánoce

Obrázek 14 – vánoční přání

Příloha č. 28

Vánoční ozdobičky na stromeček

Technika: práce s papírem, kreslení

Pomůcky: barevné papíry, bílý tvrdý papír, barevné třpytivé fixy, zlaté a stříbrné pastelky, nůžky, tužka, lepidlo, černý fix

Postup:

Na bílý tvrdý papír si nakreslíme tužkou vánoční ozdoby, podobné, které se dávají na vánoční stromeček – kulaté baňky, zvonečky, střechýle, aj. Nakreslené ozdobičky si nazdobíme třpytivými fixami a necháme chvíli zaschnout. Po zaschnutí vystříháme a nalepíme na barevný papír (jako krabička) a dokreslíme háčky, kterými se to přidělává na stromeček. Ozdobičky si můžeme nazdobit jakkoliv.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Vánoce.

Obrázek 15 – vánoční ozdoby na stromeček

Příloha č. 29

Hvězda – zápich do květináče

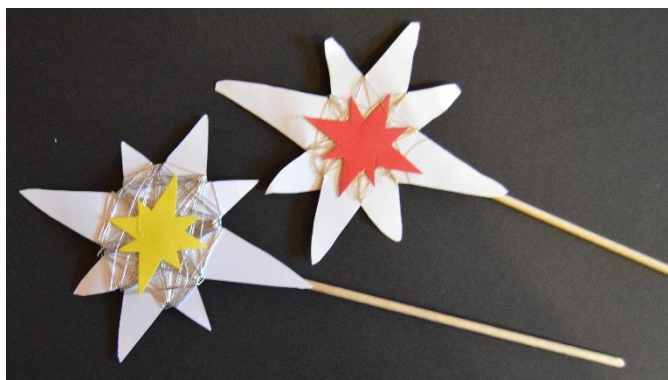
Technika: práce s papírem a namotávání zlaté/stříbrné nitě

Pomůcky: bílý tvrdý papír, zlatá a stříbrná nit', vyrážka hvězdička, pěnový papír, špejle, tavná pistole, šablona hvězdy, tužka, nůžky

Postup:

Na bílý papír si obkreslíme hvězdičku a vystříháme. Na vystřiženou hvězdu postupně namotáváme jednu z nití do té doby, než je namotaný střed pěkně zaplněný. Když je střed dostatečně zaplněný nit' ustříháme a zalepíme. Do středu hvězdičky nalepíme z papíru vystřiženou menší hvězdičku, kterou tam nalepíme tavnou pistolí. Z druhé strany hvězdičky nalepíme špejli a necháme zaschnout.

Zdroj: Vlastní metodická zásobník – Vánoce.

Obrázek 16 – hvězda - zápich do květináče

Příloha č. 30

Vločka – zmizíková rezerva

Technika: práce s papírem a zmizíková rezerva

Pomůcky: tvrdý bílý papír, tužka, nůžky, modrý inkoust, zmizík, šablona – vločky, kolečka, štětec

Postup:

Na bílý tvrdý papír si tužkou obkreslíme dle šablony vločku, která se nám líbí. Nemusíme obkreslovat dle šablony, ale můžeme si vytvořit i vlastní šablonu. Na obkreslenou šablonu si nabarvíme modrým inkoustem a necháme zaschnout. Po zaschnutí nabarvenou vločku vystříhneme a do modrého podkladu kreslíme ornamenty zmizíkem, který na modrém povrchu zanechává bílé stopy, tam kde jsme kreslili. To samé můžeme dělat do modrého kolečka.

Zdroj: KULHÁNKOVÁ, A., 2008. Kreslíme a hrajeme si ve školní družině. 1. vyd. Praha: Portál. 128 s. ISBN 978-80-7367-394-9.

Obrázek 17 – vločka zmizíková rezerva

Příloha č. 31

Šiško-ptáček

Technika: práce s přírodním materiálem - šiška

Pomůcky: větší borovicová šiška, barevné papíry, tavná pistole, vata, pohyblivé oči, tužka, lepidlo, peříčka

Postup:

Ze žlutého papíru si vystříhneme otevírací zobáček (tvar trojúhelníku) a kolečko. Z hnědého papíru si vystříhneme dvě hnědé křídélka. Borovicovou šišku otočíme rovnou

stranou dolů, aby byl ptáček stabilní. Zobáček nalepíme do šišky. Nad zobáček nalepíme kousek vaty a lepidlem přilepíme dvě oči. Vystřižené křídla na jednom konci ohneme a nalepíme z obou stran k šišce. Ocásek ptáčkově můžeme udělat z peříček, která nalepíme ze zadní části šišky. Na vystřižené žluté kolečko nalepíme kousek vaty a na to nalepíme celou ozdobenou šišku.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Zima.

Obrázek 18 – šiško-ptáček

Příloha č. 32

Krasotinka vložka

Technika: práce s papírem

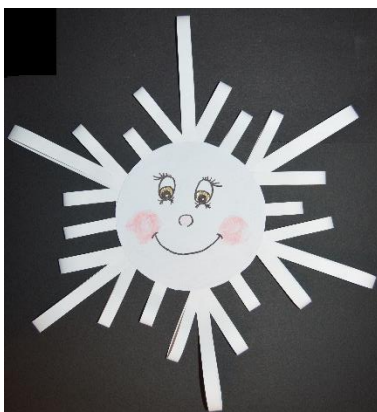
Pomůcky: bílé měkké papíry A4, lepidlo, nůžky, barevné fixy, pastelky

Postup:

Vystříhneme si dvě kolečka, které budou středem vložky, a nakreslíme na ně obličej. Nastříhané proužky papíru budeme ohýbat do tvarů smyček a to větší a menší smyčky, které budeme lepit k sobě. Na ohýbané smyčky nalepíme ke středu vložky, na kterém je nakreslený obličej. Když máme nalepené na vložce, tak přilepíme ze zadní strany ještě jedno kolečko, abychom měli vložku pěkně začištěnou.

Vložku můžeme pověsit na provázek na výzdobu třídy někde do prostoru.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Zima.

Obrázek 19 – vločka krasotinka

Příloha č. 33

Sněhulák – vystřihovánka

Technika: vystřihovánka

Pomůcky: bílý, světle modrý měkký papír, nůžky, tužka

Postup:

Papír A4 přeložíme po delší straně na polovinu. Vznikne nám úzký obdélník. Ke středu přiložíme šablonu a obkreslíme. Šablonu vystřihneme a rozděláme. Sněhulák je hotový. Sněhuláka můžeme použít na výzdobu oken.

Zdroj: Dolejškovi, L.a J., 2011. Papírové hrátky zima. Lika klub: Praha. 74 s. ISBN 978-80-86069-68-5.

Obrázek 20 – sněhulák vystřihovánka

Příloha č. 34

Sněhulák se stojánkem

Technika: práce s papírem, lepení

Pomůcky: bílý papír A4, barevné papíry, lepidlo, nůžky, tužka, černý fix, sešívačka, šablony

Postup:

Na bílý papír si obkreslíme všechny šablony, které jsou bílé a klobouk, mrkev, rukavice a mašli si obkreslíme na barevný papír. Vše vystříháme a slepíme dohromady. Černým fixem dokreslíme oči, pusku a knoflíčky. Na konec ohneme sněhuláka a secvakneme dohromady po stranách sněhuláka.

Zdroj: Dolejškovi, L.a J., 2011. *Papírové hry zima*. Lika klub: Praha. 74 s. ISBN 978-80-86069-68-5.

Obrázek 21 – sněhulák se stojánkem

Příloha č. 35

Kresba klaunů vodovými barvami

Technika: kresba vodovými barvami dle fantazie anebo dle předlohy

Pomůcky: bílý tvrdý papír A3, štětce, kelímek na vodu, ubrus, vodové barvy, tužka, fixy, nůžky, lepidlo

Postupy:

Na bílý papír A3 si děti předkreslí tužkou klauna – celou postavu, část těla, klobouk, mašli, boty anebo jiné části klaunova těla. Pak si části vybarví vodovými barvami a necháme zaschnout. Po zaschnutí zvýrazníme jednotlivé části barevnými fixami,

aby jednotlivé části se zvýraznily. Zaschnuté a obtáhnuté části vystříhneme a nalepíme na barevný papír nebo na čistý bílý papír.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací.

Příloha č. 36

Kreslený příběh s obrázky

Technika: kombinovaná (psaní, kreslení) a koláž

Pomůcky: bílý papír A3, fixy, tužky, propisky, pastelky, staré dětské časopisy

Postup:

Ukážeme a přečteme si s dětmi několik kreslených příběhů a vysvětlíme jim, jak se to dělá, aby mohli sami vymyslet takový příběh. Na papír A3 si napíší text, ale musí některé slova vynechat, aby místo nich mohli nalepit nebo nakreslit obrázky, které jim nahradí to slovo, které vynechali. Příběhy napíší a pak si je můžou děti mezi sebou číst.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Básní a literárních textů.

Příloha č. 37

Tučňák a zima

Technika: kreslení a práce s papírem

Pomůcky: bílá A3 tvrdý papír, velký modrý A3 papír, světle modrý a měkký bílý A4 papír, tužka, nůžky, lepidlo, voskovky, bílá temperová barva, korkový špunt od vína, černý lihový fix, obrázky tučňáků (ukázka i se jménem tučňáka)

Postup: tato práce je náročnější a tak postup rozdělím do několika částí

Tučňáci – Na papír velikosti A3 si obkreslíme tužkou šablony tučňáků (malého a velkého). Tučňáka obtáhneme černým lihovým fixem a vykreslíme voskovkami. Pokud máme hotovo, tučňáky vystříhneme.

Iglú a pozadí – Na modrý velký papír si otiskneme korkem od vína bílá kolečka temperovou barvou (sněhové vločky) a připravíme si do pozadí iglú, které k severnímu pólu patří. Iglú si obkreslíme dle šablony a vylepujeme ho tenkými proužky bílé papírů, ze kterého vytváříme ledové kostky. Iglú pak nalepíme na připravený modrý papír.

Tučňáka pak nalepíme na modrý podklad a podepíšeme.

Zdroj: Zásobník výtvarných materiálů – Zima – Život na pólech.

Obrázek 22 – tučňáci v zimě

Příloha č. 38

Lední máma medvědice a mládě

Technika: Práce s papírem, prostorová tvorba

Pomůcky: bílý tvrdý papír A4, měkký bílý papír, tužka, lepidlo, nůžky, fix, pastelka

Postup:

Na tvrdý papír si obkreslíme tužkou šablony, které si vystříháme. Hlavu medvěda nalepíme k jedné části těla a hlavu dokreslíme. Na měkký bílý papír si naměříme vždy dva dlouhé proužky na mámu medvědice 4,5 cm a na mládě 2 cm. Vystříháme. Papírové proužky slepíme do pravého úhlu a skládáme přes sebe, až vznikne harmonika a pak je na konci slepíme. Naskládané proužky, tzv. harmoniku nalepíme mezi přední část medvěda a zadní část medvěda.

Zdroj: TÄUBNER, A., 2012. *Veselá zvířátka z papíru II: figurky z harmonik a vějířů*. 2. vyd. Přeložil Petra LANGROVÁ. Ostrava: Anagram. 32 s. Topp. ISBN 978-80-7342-255-4.

Obrázek 23 – lední medvědice s mládětem

Příloha č. 39

Výroba masek na masopust nebo karneval

Technika: práce s papírem

Pomůcky: šablony, tužka, barevné papíry, nůžky, barevné fixy, třpytivé lepidla, klobouková guma, šídlo

Postup:

Podle knihy *Papírové masky* si vytvoříme šablony masek, jsou přílohou v knize, které budeme potřebovat pro vytváření masek. Připravíme si všechny pomůcky, které budeme potřebovat a pustíme se do práce. Šablonu masky si obkreslíme na barevný papír, které barvy chce mít masku, dokreslíme fixy a vystříháme. Masku pak ozdobujeme a doděláváme materiálem, který je k masce potřebný. Na konce vytvořené masky uděláme na okraji masky díрку šídlem a připevníme kloboukovou gumu.

Zdroj: Schröder, M., Vogel, M., 2004. *Papírové masky*. Ostrava: Anagram. Přeložil: Langrová Petra. 32 s. Topp. ISBN 80-7342-020-1.

Příloha č. 40

Kresba z knihy, ze které čteme

Technika: kresba

Pomůcky: papír A3 nebo A4, barvy, pastelky, fixy, tužky

Postup:

Děti si vyberou velikost papíru, na kterou mají za úkol zachytit nějaký moment z knihy, kterou budeme právě číst. Nemusí to být právě z knihy, kterou budeme číst v družině, ale třeba i z knihy, kterou čtou doma nebo ve vyučování.

Obrázky si pak vystavíme a napíše pod něj, název knihy.

Příloha č. 41

Trpaslíček

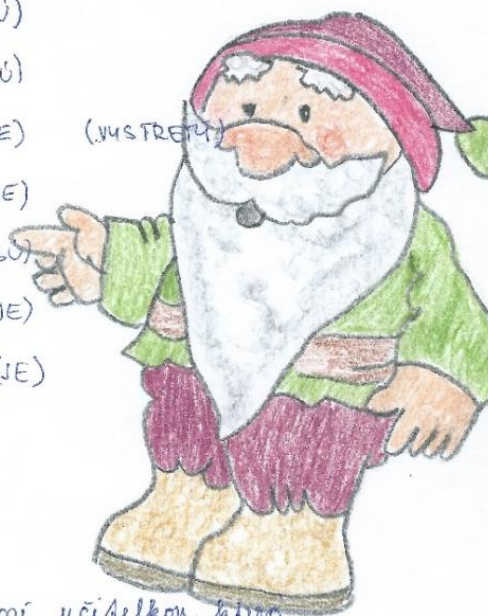
Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Hudební činnosti

HVD ŘÍKADLO S POHYBEM

TRPASLÍČEK

Přes plotičky, přes kachlůdky ide trpaslíček kvočky,
kampek ideš moj maličký, idem ke svojj trpasličký STOP!

SÚ	PALCE V PREDU	(SÚ)
SÚ	LAKTĚ VZADU	(SÚ)
SÚ	KOLENA POKRČENÁ	(SÚ)
JE	ZADEK VYSTRČENÝ	(JE) (VYSTRČENÝ)
JE	BRUCHO VYPUČENÉ	(JE)
SÚ	NOHY VYŠMATLANÉ	(SÚ)
JE	HLAVA ZAKLONĚNÁ	(JE)
JE	JAZYK VYPLAZENÝ	(JE)
	KONEC	

Děti chodí v kruhu v čele s paní učitelkou, která předvádí. Říká říkanku a připojuje postupně po jedné a předepsaných činnosti. Děti tuto činnost potom provolají po celou dobu říkanky.

říkadlo → činnost → říkadlo → kopak. činnosti + nová činnost

Obrázek 24 - Trpaslíček

Příloha č. 42

Zvířátka na prsty

Technika: práce s papírem, kresba

Pomůcky: bílý papír A4, tužka, černý fix, pastelky, fixy, nůžky, manikérové nůžky, připravené šablony zvířátek

Postup:

Děti na tvrdý papír obkreslí tužkou šablony připravených zvířátek. Části těla zvýrazní černým fixem a postavičku vybarvíme pastelkami, voskovkami, fixami nebo čím budou děti chtít. Na konec celou figurku vystříhneme.

Zdroj: Hübers-Kemink, I., Kottke, W, 1999. *Velká kniha pro malé mistry: pro děti od 3 let.* Praha: Ikar. 111 s. Edice Beruška. ISBN 80-7202-478-7.

Příloha č. 43

Sněženky a jarní květiny

Technika: monotyp a kresba tuší

Pomůcky: papír velikosti A3 nebo A4, plastová deska, barevný žlutý papír, temperové barvy – žlutá, zelená, světle modrá, špachtle (lékařská), miska s vodou, černá tuš, lepidlo, nůžky

Postup:

Na plastovou desku nanese temperové barvy – žlutou, zelenou a světle modrou a lehce špachtlí rozetřeme. Na rozetřenou barvu přiložíme papír, opatrně převedeme rukou a papír odděláme a necháme zaschnout. Po zaschnutí kreslíme na připravený papír tuší jarní motivy sněženek. Na barevný žlutý papír nakreslíme tuší další a různé jarní květy. Po zaschnutí vystříhneme květiny ze žlutého papíru a dolepíme na velký papír s monotypem ke sněžence.

Nemusíme jako hlavní kreslit na papír s monotypem sněženku, ale i jiné jarní květiny. Využijeme jako ozdobu na nástěnku.

Zdroj: Kulhánková, A., 2008. *Kreslíme a hrajeme si ve školní družině.* 1. vyd. Praha: Portál. 128 s. ISBN 978-80-7367-394-9.

Příloha č. 44

Nenajezzený vlk – či někdo jiný

Technika: práce s kartónem

Pomůcky: Silnější kartón nebo lepenka, nůžky, akrylové barvy, univerzální lepidlo, lepicí páska (tavná pistole), síťový pytlík (od cibule nebo brambor), děrovačka, provázek, staré noviny a barevné lepicí pásy, štětce

Postup:

Na kartón si tužkou nakreslíme vzor svého chytacího zvířata. Nakreslíme si hlavu a nesmíme zapomenout na velkou díru, do které se mají házet míčky. Díru vystříháme, nabarvíme akrylovými barvami a necháme zaschnout. Po zaschnutí otočíme z druhé strany a nelepi síťový pytlík, aby mohly míčky padat do síťky. Na konec si zmuchláme staré noviny do kuličky a obmotáme barevnou izolepou, aby byly míčky pevnější.

Vylepšení: pokud bude lepenka tenká, můžeme slepit dvě lepenky k sobě, aby byla pevnější a jen tak se nepolámala.

Nemusíme dělat jen vlka, děvčata si mohou udělat květinu nebo si může každý vymyslet něco sám dle své fantazie. Hra nemusí sloužit jen na hraní ve třídě, ale můžeme si hru brát i ven.

Zdroj: Barff, U., Burkhardt, I., Maier, J., 1993. *Das große farbige Bastelbuch für Kinder*. 1. vyd. Falken. 224 s. ISBN 9783806842548.

Příloha č. 45

Zajíc motorista

Technika: kreslení

Pomůcky: tvrdý papír A4, barevný papír, nůžky, tužka, lepidlo, voskovky, pastelky, fixy, černý lihový fix

Postup:

Na tvrdý papír si obkreslíme šablonu zajíce v autě a dokreslíme mu detaily – oči, ruku, kola aj. Vše pak obtáhneme lihovým fixem a vybarvíme. Nakonec zajíce vystříháme a nenalepíme ho na barevný papír.

Zdroj: Kipp, A., 2000. *Veselé velikonoce: velikonoční zvířátka z papíru: s předlohou v originální velikosti*. Ostrava: Anagram. 32 s. Topp. ISBN 80-902732-3-8.

Obrázek 25 – zajíc motorista

Příloha č. 46

Had - na sv. Jiří

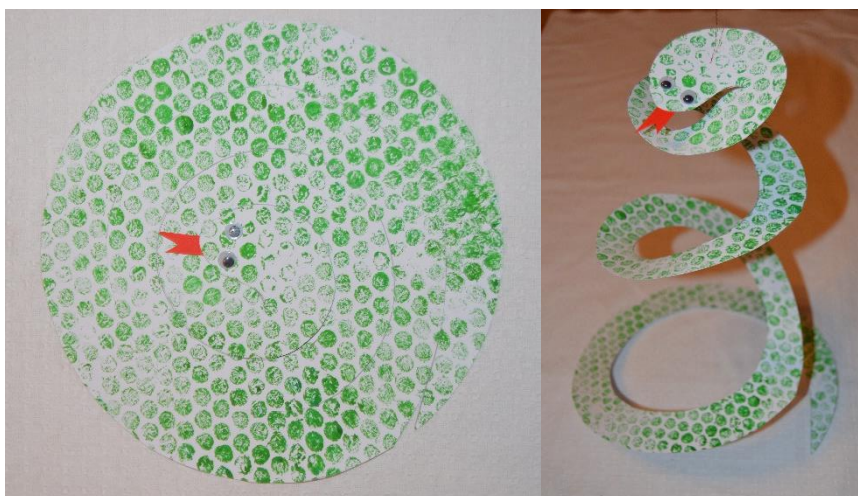
Technika: tisk bublinkové fólie barvami

Pomůcky: papírový tácek kulatý (lze i na kulatý papír), bublinkovou fólii na válečku, pohyblivé oči, nůžky, tužka, temperová barva, ubrus, štětec

Postup:

Nachystáme si kulatý papír. Na váleček na těsto si přiděláme bublinkovou fólii, natřeme ji temperovou barvou (nemusí být jen zelená) a necháme zaschnout. Po zaschnutí nakreslíme tužkou tělo do kola, které neustále zmenšujeme, až dojdeme k hlavě hada, kterou mírně rozšíříme. Hada opatrně rozstříhneme. Na hlavu hada nalepíme oči a jazyk hada.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Jaro.

Obrázek 26 – had na sv. Jiří

Příloha č. 47

Čarodějnice

Technika: kresba voskovkou a rezerva tuší

Pomůcky: tvrdý papír A3 a A4, voskovky, štětec, tuš, tužku, fix

Postup:

Na tvrdý papír (děti si vyberou velikost papíru samy) si děti barevnými voskovkami nakreslí čarodějnice, čaroděje. Když mají děti kresbu voskovkou hotovou, tak celý výkres přetřou tuší. Necháme pořádně zaschnout. Tuš, následně nechá voskovku vystoupnout z té černé barvy.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Jaro.

Příloha č. 48

Přání k velikonočům

Technika: práce s papírem

Pomůcky: tvrdý papír, tenké barevné proužky papíru, tenké barevné fixy, nůžky, lepidlo

Postup:

Tvrdý papír velikosti A5 si přeložíme na půl, tak aby nám vznikla velikost A6. Doprostřed jedné strany vystříhneme velikonoční symbol (např. vajíčko, zajíčka). Na papírek velikost A6 lepíme barevné proužky – rovně, zešikma, přes sebe. Až nalepíme celý papír, ostříháme přečnávající papírky a nalepíme dovnitř přání tak, aby nám proužky pěkně zakryly díru, kterou jsme vystříhli do přání. Vajíčko můžeme dozdobit nějakým vyraženým předmětem. Na přání napíše Veselé Velikonoce a dovnitř napíše velikonoční básničku.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Velikonoce.

Obrázek 27 – přání k Velikonocům

Příloha č. 49

Hadí vajíčko

Technika: tupování vajíčka barvou

Pomůcky: síťka od zeleniny, vyfouklá vajíčka, akrylové barvy, houbička na mytí nádobí

Postup:

Vyfouklé vajíčko dáme do síťky od zeleniny a dobře ho tam upevníme. Vezmeme si houbičku, kterou namočíme do akrylové barvy a houbičku budeme otiskovat na vajíčko. Přes síťku se nám vytvoří na vajíčku vzor síťky a vynikne efekt barev. Necháme 10 minut zaschnout, síťku sundáme a vajíčko můžeme nalepit na špejli s mašlí.

Zdroj: *Receptář prima nápadů*. Praha: TARSAGO, 2016 27(3). ISSN 1213-8355

Obrázek 28 – hadí vajíčko

Příloha č. 50

Veselý zajíc

Technika: prostorová tvorba

Pomůcky: kolíček na prádlo – dřevěný, akrylové barvy, štětce, tvrdé barevné papíry, černé fixy, lepidlo, tavná pistole, nůžky, tenká barevná stuha

Postup:

Kolíček na prádlo nabarvíme akrylovou barvou a necháme zaschnout. Po zaschnutí můžeme nabarvený kolíček nazdobit (dozdobit) různými vzory. Na barevný papír nakreslíme hlavu zajíce a dokreslíme mu oči, čumáček s vousky a pusou. Hlavičku nalepíme na kolíček a dolepíme i malou mašličku ze stužky.

Speciál Receptáře: Jarní inspirace. Praha: Reader's Digest Výběr, s.r.o., 2009 (1). ISSN 1802-0585.

Obrázek 29 - veselý zajíc

Příloha č. 51

Závod'áci - auta

Technika: prostorová práce, výroba hračky

Pomůcky: rulička od toaletního papíru, látka (lze použít i různobarevný krepový papír), kartón, nůžky, lepidlo, Herkules, řezací nůž

Postup:

Ruličku od toaletního papíru natřeme lepidlem a potáhneme látkou. Necháme zaschnout. Po zaschnutí vyřežeme díрку pro řidiče (udělá vychovatelka, aby se děti neporezaly). Z tvrdého papíru vystříháme 4 kola a přilepíme k ruličce. K vyříznuté díрке nalepíme knoflík nebo malé kolečko jako volant.

Zdroj: *Sluníčko*. Praha: Tarsago, 2016, 48(4). ISSN 0231-7222.

Příloha č. 52

Sluníčko – pastel

Technika: kresba suchým pastelem do mokrého podkladu

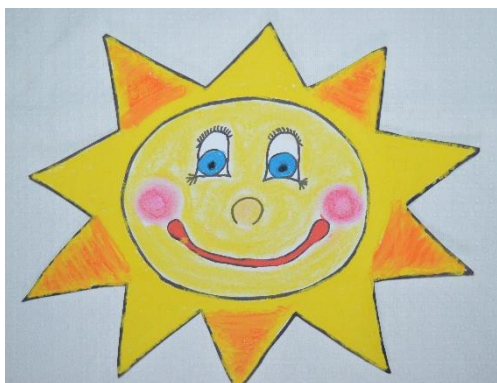
Pomůcky: tvrdý papír, lihový fix, tužka, suchý pastel, rozprašovač s vodou, nůžky

Postup:

Tužkou si nakreslíme na papír vzor sluníčka. Až se nám bude sluníčko líbit, tak si ho obtáhneme černým lihovým fixem. Suchý pastel namáčíme do vody (nebo kreslíme do mokrého podkladu) a kreslíme. Až máme sluníčko vykreslené, tak ho necháme zaschnout a pak ho vystříháme.

Sluníčko můžeme nalepit na papír nebo ho použít jen tak na výzdobu třídy nebo nástěnky.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných prací – Léto.

Obrázek 30 - Sluníčko z pastelu

Příloha č. 53

Přání ke dni matek

Technika: práce s papírem, papírové pletení

Pomůcky: barevné papíry, lepidlo, nůžky, tužka, vyrážačka tvar srdce

Postup:

Jednobarevný papír velikosti A4 si přeložíme na velikost A5. Dle šablony si obkreslíme dva půloblouky různé barvy a vystříháme. Oblouky si dáme na sebe a nastříháme dvě čárky, kterými zapleteme srdíčka do sebe, aby nám vznikla šachovnice. Hotové srdíčko nalepíme na připravený papír doprostřed a okolo něj můžeme nalepit ještě menší srdíčka. Do přáníčka napíše pěknou básničku a něco hezkého mamince.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Den matek, Mezinárodní den žen, Den otců, Valentýn

Obrázek 31 – přání ke dni matek

Příloha č. 54

Zápich sluníčko

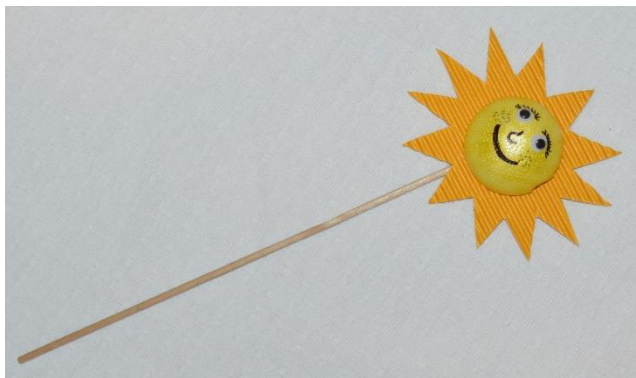
Technika: Zápich do květináče prostorová tvorba

Pomůcky: malá polystyrénová kulička velikosti 4 cm, akrylové barvy, pohyblivé oči, žlutý vlnkovaný papír, špejle, tavná pistole, černý a červený lihový fix, mašle, tužka, nůžky

Postup:

Polystyrénovou kouli rozpůlíme na půl. Polovinu kuličky si pokreslíme akrylovou barvou a necháme zaschnout. Na vlnkovaný papír si nakreslíme sluníčko a vystříháme. Na uschlou polystyrénovou kouli nalepíme pohyblivé oči a dokreslíme nos a pusku. Ozdobenou kuličku nalepíme na sluníčko vystřižené z vlnkovaného papíru. Ze zadní části nalepíme tavnou pistolí špejli a pak překryjeme kouskem papíru, aby bylo sluníčko pěkně začištěné.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník – Den matek, Mezinárodní den žen, Den otců, Valentýn

Obrázek 32 – Sluníčko zápich

Příloha č. 55

Skládaná velká květina z papíru

Technika: Skládání z papíru - origami

Pomůcky: papírové čtverce velikost 10x10 cm (klidně ale i menší velikosti), lepidlo, nůžky

Postup:

Barevný čtverec přeložíme na polovinu, tak aby nám vzniknul trojúhelník. Rozložíme a jeden okraj přeložíme ke středu. Papír otočíme a provedeme stejný krok. Užší špičku ohneme, až k rohu, který nám tam vzniknul. Špičku ohneme ještě jednou k menšímu okraji, aby zobáček malinko přečníval. Jeden květ je připravený a stejným způsobem připravíme další. Když máme všechny květy hotové, slepíme je k sobě.

Květy využijeme na výzdobu třídy. Přesný návod s nákresem nalezneme v knize: *Origami pro děti* na straně 24.

Zdroj: Kricskovics, Z., Sebők, Z., Kruskal, L., Vass Ildikó, H., 2015. *Origami pro děti*. Přeložil Gyula MAGYAR. Dubicko: INFOA. INFOA dětem. ISBN 978-80-7240-961-7.

Obrázek 33 – Origami květina

Příloha č. 56

Kočka s myší nebo Pes s kostí

Technika: kreslení

Pomůcky: tvrdý papír velikosti A4, šedý papír, tužka, nůžky, černý lihový fix, voskovky, bavlnka, pastelky, fixy, lepicí páska průhledná

Postup:

Na papír velikosti A4 si obkreslíme šablonu kočky/ psa a obtáhneme ji černým lihovým fixem. Kočce/ pejskovi dokreslíme černým fixem i detaily na jejich těle (oči, čumák, srst, aj.). Zvířátko si pak vymalujeme. Výběr, čím budou děti malovat, necháme na nich. Když to děti mají vymalované, tak si ještě musí připravit, co zvířat dají do břicha. Kočka má ráda myši, tak z šedého papíru vystříháme myšku a dokreslíme fixem. Pejsek má rád kosti, tak uděláme pejskovi kost. Vše vystříháme a připravíme k dokončení. Když máme vystřižené, tak myšku a kost nalepíme zvířátkům do břicha. Zvířátko můžeme pak nalepit na barevný papír, aby ještě vynikly.

Zdroj: Vlastní metodický zásobník výtvarných pracích – Zvířata.

Obrázek 34 – kočka s myší (vlevo) a pes s kostí (vpravo)

Příloha č. 57

Život v moři

Technika: práce s papírem, technika vodová barva a sůl

Pomůcky: výkres A3, vodové barvy, sůl, štětce, kelímek na vodu, ubrus, barevné papíry, fixy, lepidlo, nůžky, tužka, guma

Postup:

Protože je, výkres náročnější rozdělíme pracovní postup do dvou částí. Tak bych tuto aktivitu podnikla i s dětmi a rozdělila činnost do dvou částí.

Výkres: Papír A3 natíráme dostatečně mokrou vodovou barvou (mokrý = v barvě je hodně vody, aby nám barva rychle nezasychala) celý papír. Ihned po natření musíme ještě mokré papír zasypat solí, aby nám vytvořil světlejší místa. Papír necháme do druhého dne zaschnout a pak z něj sloupáme zrníčka soli.

Živočichové: Na barevný papír si obkresluje vodní živočichy, kteří žijí v moři. Živočichy děláme pestrobarevné. Fixami jim dokresluje části těl, které mají (ploutve, oči, tělo, aj.) a lepíme živočichy na papír. Děti si jich mohou udělat více.

Fantazii se meze nekladou a tak mohou děti na výkres si vyrobit truhlu s pokladem nebo kousek ztroskotané lodi.

Šablony moře jsou nám inspirací z ocitované knihy:

Zdroj: TÄUBNER, A., 2000. *Prázdniny u moře: obrázky do oken a na stěny, závěsné figurky a ornamenty*. České vyd. Ostrava: Anagram. Edice Topp. ISBN 80-86331-02-4.

Obrázek 35 – život v moři

Příloha č. 58

Jahůdky

Technika: skládání z papíru - origami

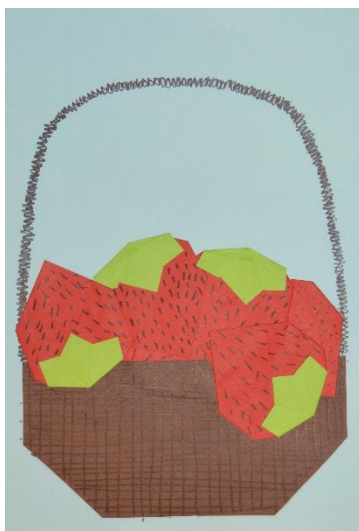
Pomůcky: Papírový čtverec o velikosti 5x5 cm, zelený papírový čtverec o velikosti 3x3 cm, lepidlo, nůžky, černý fix, hnědý papír, barevný papír

Postup:

Jak jahůdky poskládat nalezneme přesný návod v knize Origami pro děti na straně 14 – 15. Jahůdky si naskládáme a připravíme si je do košíčku. Košíček si vystříháme

z hnědé barvy a nalepíme na barevný papír. Košíku dokreslíme černým fixem ucho a naskládáme do něj jahůdky.

Zdroj: Kricskovics, Z., Sebők, Z., Kruskal, L., Vass Ildikó, H., 2015. *Origami pro děti*. Přeložil Gyula MAGYAR. Dubicko: INFOA. INFOA dětem. ISBN 978-80-7240-961-7.

Obrázek 36 - jahůdky

Příloha č. 59

Hroch

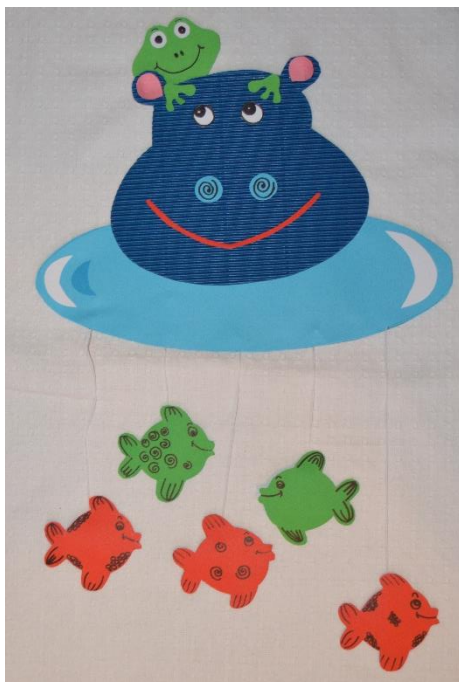
Technika: Práce s papírem a vlnitou lepenkou - závěs

Pomůcky: tmavě modrá lepenka, barevné tvrdé papíry, provázek, tužka, nůžky, tavná pistole, fixy, lepidlo

Postup:

Hlavu hrocha si obkreslíme na vlnitou lepenku a vystříháme. Jezírko si vystříháme dvakrát a na jednu část jezírka si označíme body, na které budeme zavěšovat rybičky. Dále si obkreslíme na různé papíry rybičky, žabku, části jezírka, oči, nozdry hrocha, uši, pusku a vystříháme. Na hlavu hrocha připevníme ze zadní části žábu a její ruce. Dolepíme hrochovi uši, pusku, nos a oči. Na zadní část jezírka nalepíme tavnou pistolí provázek a necháme zaschnout. Spodní části provázku umístíme rybičky a nalepíme je tam. Když máme část jezírka nachystanou, přelepíme horní část. Na celé jezírko nalepíme hlavu hrocha a ze zední části hlavy (vedle žáby) nalepíme provázek, aby se dal hroch zavěsit třeba na zeď.

Zdroj: Pedevilla, P., 2000. *Veselá zvířátka z džungle: z barevného tvrdého papíru a vlnité lepenky*. České vyd. Ostrava: Anagram. 32 s. Edice Topp. ISBN 80-86331-01-6.

Obrázek 37 – hroch